

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1963-1964

27 OKTOBER 1964

WETSONTWERP op het ambachtsregister.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Door de wet van 3 juli 1956 betreffende het handelsregister en de wet van 28 februari 1958 betreffende de instelling van het ambachtsregister, heeft de wetgever de noodzakelijkheid erkend registers te openen, waarin alle handelaars en ambachtslieden zich met een zeker aantal vermeldingen en inlichtingen aangaande hun persoon dienen te laten inschrijven.

De noodzakelijkheid hiervan werd vooral verdedigd door talrijke beroeps- en interprofessionele groeperingen, alsmede door de wetenschappelijke kringen, terwijl ook de Hoge Raad van de Middenstand herhaaldelijk op het belang van dergelijke registers gewezen heeft.

Onder de talrijke argumenten die hiervoor werden ingeroepen, dienen vooral de volgende vermeld te worden :

1°) dat derden, die met handelaars of ambachtslieden verbintenissen wensen aan te gaan, of rechterlijke beslissingen in verband met deze verbintenissen wensen te bekomen, er alle belang bij hebben aangaande de solvabiliteit van de betrokkenen alle gewenste inlichtingen te kunnen bekomen;

2°) dat het, met het oog op een doelmatige economische en sociale politiek ten bate van de handelaars en ambachtslieden, onontbeerlijk is bestendig over statistische gegevens te beschikken;

3°) dat men moet kunnen nagaan in hoever de bepalingen betreffende de uitoefening van de beroepen worden nageleefd;

4°) dat onder al degenen die hetzij als hoofdvak, hetzij als bijvak, éénzelfde handel of ambacht uitoefenen, alleen dan een eerlijke concurrentie kan worden gewaarborgd wanneer elke vorm van onwettige activiteit onmogelijk wordt gemaakt.

De wet van 3 juli 1956 betreffende het handelsregister is aan deze bekommernissen te gemoet gekomen door het door de wet van 30 mei 1924 ingevoerde handelsregister grondig te wijzigen. Niet alleen werd het van de handelaar

Chambre des Représentants

SESSION 1963-1964

27 OCTOBRE 1964

PROJET DE LOI sur le registre de l'artisanat.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Par la loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce et celle du 28 février 1958 portant création du registre de l'artisanat, le législateur a reconnu la nécessité de soumettre tous les commerçants et tous les artisans à une obligation d'immatriculation et de tenir des registres contenant, à leur sujet, divers renseignements.

Cette nécessité avait été invoquée, à diverses reprises, par de nombreux groupements professionnels ou interprofessionnels ainsi que par les milieux scientifiques. Plusieurs fois également, le Conseil supérieur des Classes Moyennes avait mis l'accent sur l'intérêt de tels registres.

Parmi les nombreux motifs invoqués, on peut plus particulièrement retenir ceux qui suivent :

1°) la nécessité de procurer des renseignements sur la solvabilité des commerçants et des artisans, aux personnes qui désirent contacter avec eux ou obtenir la sanction des engagements assumés par eux.

2°) la nécessité de disposer de données statistiques constantes pour définir la politique économique et sociale la plus adéquate pour les commerçants et les artisans.

3°) la nécessité de contrôler le respect des réglementations relatives à l'exercice des professions.

4°) la nécessité de réprimer le « travail noir » afin d'établir une égalité de concurrence entre tous ceux qui, soit à titre principal, soit à titre d'appoint, exercent une même profession.

La loi du 3 juillet 1956 sur le registre de commerce a répondu à cette préoccupation en réorganisant, d'une manière fondamentale, le registre du commerce institué par la loi du 30 mai 1924. Non seulement, le nombre de rensei-

vereiste aantal inlichtingen verhoogd, maar de statistische aard van dergelijk register werd erkend door het inrichten van een centraal register dat dag aan dag de verschillende inlichtingen centraliseert die verschaft worden door de verschillende griffies waar de registers gehouden worden.

De verplichting van inschrijving en van aangifte van de aan deze inschrijving aangebrachte wijzigingen, werd overigens van strafrechterlijke sancties voorzien.

Door de wet van 16 augustus 1963 heeft de wetgever aan de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister de nodige wijzigingen aangebracht, waardoor de toepassing ervan mogelijk wordt van 1 september 1964 af.

De goedkeuring van deze laatste wet ging gepaard met de goedkeuring van een wet houdende wijziging van de artikelen 1 en 2 van het Wetboek van koophandel.

Deze wijziging had ten doel het begrip van handelaar aanzienlijk uit te breiden, ten einde het toe te passen op de meerderheid van de ambachtslieden en deze laatste dezelfde verplichtingen op te leggen als aan de handelaars wat met name de inschrijving in het handelsregister betreft.

Inderdaad beschouwt artikel 2 van het Wetboek van koophandel, zoals het werd gewijzigd door de wet van 3 juli 1956, als daad van koophandel, « elke levering van hoofdzakelijk materieel werk gedaan uit hoofde van huur van diensten, zodra zij, zelfs op bijkomstige wijze, gepaard gaat met de levering van koopwaar ».

Opdat aldus een ambachtsprestatie, gepaard met levering van koopwaar, zou beschouwd worden als daad van koophandel, is het niet meer nodig dat deze levering het hoofdbestanddeel weze van de in haar geheel beschouwde prestatie; het volstaat dat er levering van koopwaar zij, zelfs wanneer deze levering slechts een gans bijkomstige factor van de beschouwde daad uitmaakt.

Rekening houdend met het feit dat de overgrote meerderheid van de ambachtsprestaties gepaard gaan met de levering van koopwaren, hoeft het geen betoog dat de grote meerderheid van de ambachtslieden juridisch als handelaars dienen beschouwd te worden.

Zulks belet niet dat er nog ambachtslieden zijn die hun arbeidsvermogen ten dienste stellen zonder koopwaar te leveren of die slechts toevallig koopwaar leveren.

Deze laatste kunnen inderdaad niet als handelaars beschouwd worden, hoewel zij koopwaar leveren, omdat, zo het gewoonlijk herhalen van ambachtsprestaties, gepaard met het zelfs bijkomstig leveren van koopwaren, een voldoende voorwaarde is om de hoedanigheid van handelaar aan een ambachtsman toe te kennen, dit gewoonlijk herhalen ook als een onmisbare voorwaarde geldt. De ambachtsman die slechts toevallig koopwaar levert ter gelegenheid van zijn ambachtsprestaties, verricht derhalve niet gewoonlijk daden van koophandel en kan dus niet als handelaar beschouwd worden.

Een stelsel van inschrijving van de ambachtslieden zou niet volledig zijn indien het niet toepasselijk ware op zulke reeks ambachtslieden, hoe klein zij ook wezen moge; daarenboven zou de beteugeling van het sluikwerk belemmerd worden indien het aan een ambachtsman, om te ontsnappen aan elke inschrijving, kon volstaan met zich te beroepen op het zuiver toevallig karakter van zijn leveringen van waren.

Doel van de wet van 28 februari 1958, houdende oprichting van het ambachtsregister, was de hervorming van het handelsregister, ingericht door de wet van 3 juli 1956, aan te vullen met een verplichting tot inschrijving van de ambachtslieden niet-handelaars.

Die wet heeft evenwel haar doelstelling niet bereikt, om twee redenen :

1°) Die wet is slechts toepasselijk, luidens de bewoordingen van haar artikel 1, op de personen die gewoonlijk

gnements exigés des commerçants a été accru, mais la fonction statistique d'un tel registre a été reconnue par l'instauration d'un registre central chargé de centraliser au jour le jour les différents renseignements recueillis dans les différents greffes du Royaume chargé de la tenue des registres.

L'obligation de l'immatriculation et de la déclaration des modifications apportées à cette immatriculation a été, en outre, assortie de sanctions pénales.

Par le vote de la loi du 16 août 1963, le législateur a apporté à cette loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce, les modifications qui s'imposaient et qui ont permis sa mise en application à la date du 1er septembre 1964.

En même temps qu'était votée la loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce était également votée une loi modifiant les articles 1er et 2 du Code de Commerce.

Cette modification avait pour but d'étendre considérablement la notion de commerçant afin de l'appliquer à la majorité des artisans et d'astreindre ces derniers aux mêmes obligations que les commerçants, en ce qui concerne, notamment, l'immatriculation au registre du commerce.

En effet, l'article 2 du Code de commerce tel qu'il a été modifié par une loi du 3 juillet 1956 considère comme acte de commerce « toute prestation d'un travail principalement matériel fourni en vertu d'un contrat de louage d'industrie, du moment qu'elle s'accompagne, même accessoirement, de la fourniture de marchandises ».

Ainsi, pour qu'une prestation artisanale accompagnée d'une fourniture de marchandises soit considérée comme acte de commerce, il ne faut plus que cette fourniture soit l'élément principal de la prestation considéré dans son ensemble; il suffit qu'il y ait fourniture de marchandises même si cette fourniture n'est qu'un élément tout à fait accessoire de l'acte considéré.

Compte tenu du fait que l'immense majorité des prestations artisanales sont accompagnées de la fourniture de marchandises, il va de soi que la grande majorité des artisans doivent être considérés juridiquement comme des commerçants.

Il n'empêche qu'il subsiste des artisans qui procurent leur capacité de travail sans fournir de marchandises ou en ne fournissant des marchandises qu'à titre occasionnel.

Ces derniers ne peuvent, en effet, être considérés comme commerçants bien qu'il fournissent des marchandises, parce que si la répétition habituelle de prestations artisanales accompagnées de la fourniture même accessoires de marchandises est une condition suffisante pour conférer la qualité de commerçant à un artisan, elle constitue également une condition indispensable. Aussi, l'artisan qui ne fournit qu'occasionnellement des marchandises à l'occasion de ses prestations artisanales, n'accomplit pas habituellement des actes de commerce et ne peut donc être considéré comme un commerçant.

Un système d'immatriculation des commerçants et des artisans ne serait pas complet s'il ne devait pas s'appliquer à une telle catégorie d'artisans, aussi réduite qu'elle soit; en outre, la répression du travail noir se trouverait entravée s'il pouvait suffire à un artisan pour échapper à toute immatriculation d'invoquer le caractère purement occasionnel de ses fournitures de marchandises.

C'était le but de la loi du 28 février 1958 portant création du registre de l'artisanat que de compléter la réforme du registre de commerce instituée par la loi du 3 juillet 1956, en obligeant à une immatriculation les artisans non commerçants.

Cette loi n'a toutefois pas atteint son objectif pour deux raisons :

1°) Cette loi ne s'applique, aux termes de son article 1er, qu'aux personnes fournissant habituellement des presta-

ambachtsprestaties leveren « wanneer deze prestaties niet gepaard gaan met de levering van koopwaar ».

Deze categorie ambachtslieden, soms « zuivere » ambachtslieden genoemd, is uiterst gering, vermits op 31 maart 1959 in het centraal ambachtsregister slechts 649 aan deze bepaling beantwoordende ambachtslieden voorkwamen.

De categorie vervat tussen deze « zuivere ambachtslieden » en de ambachtslieden-handelaars, dit is, ambachtslieden van wie de ambachtsprestaties slechts toevallig gepaard gaan met de levering van koopwaren, ontsnapt daarentegen aan elke inschrijving.

Deze leemte is van ernstige aard, want deze tussen-categorie is de toevlucht kunnen worden van diegenen die, ofschoon ze erkennen koopwaar te leveren, betwisten dat deze leveringen gewoonlijk geschieden.

2°) Het houden van het ambachtsregister was toevertrouwd aan de gemeentebesturen.

Het is overduidelijk dat het houden van dergelijk register door 2.669 verschillende besturen een oorzaak van versnippering was, welke niet is te verzoenen met de vereisten van een goede statistische telling en met de noodzakelijkheid de weerspanningen op te sporen. Een register dat een vrij belangrijk aantal inlichtingen bevat, en dat in gedurig contact met een centraal register, zijn taak dient te vervullen, vergt de medewerking van gespecialiseerd personeel en vereist gepast materieel, wat niet van al de gemeentebesturen geëist kan worden.

Dit wetsontwerp voorziet in deze leemten met inachtneming van de drie volgende beginselen :

1°) In tegenstelling met wat het wetsontwerp n° 631 (zitting 1959-1960) van 18 augustus 1960 op het oog had, lijkt het niet wenselijk het begrip van handelaar nog uit te breiden tot de ambachtslieden die toevallig koopwaar leveren.

Zulke uitbreiding zou er in feite toe leiden aan ambachtslieden de hoedanigheid van handelaars toe te kennen (met al de daaraan verbonden gevolgen inzake het houden van boekhouding, van een mogelijkheid tot faillietverklaring, enz.) zonder nog een gewoonlijk afleveren van al dan niet bewerkte koopwaar te vereisen dan wanneer hun bedrijvigheid, in haar geheel beschouwd geen enkel kenmerk van een handelsbedrijvigheid meer vertoont.

Het lijkt dienvolgens verkieslijk zich te houden aan de reeds zeer ruime bepaling van de ambachtsman-handelaar die gegeven is in de wet van 3 juli 1956 houdende wijziging van de artikelen 1 en 2 van het Wetboek van koophandel, en het toepassingsgebied van de wetgeving op het ambachtsregister uit te breiden tot alle ambachtslieden die niet als handelaars kunnen beschouwd worden.

2°) Het houden van het ambachtsregister wordt voortaan toevertrouwd aan de diensten die de handelsregisters houden.

Aldus zal, in de schoot van een zelfde gespecialiseerde en passend uitgeruste dienst, de onmisbare centralisatie plaats vinden van de opdracht tot inschrijving van al de handels- en ambachtsbedrijvigheden om in de grootste mate de taak van de betrokkenen, van derden en van de openbare machten te vergemakkelijken.

Deze hervorming zal voor deze diensten geen merkelijke vermeerdering van werk met zich brengen vermits, zoals hoger werd vastgesteld, de grote meerderheid van de ambachtslieden reeds onderworpen zijn aan een inschrijving in het handelsregister en dat slechts een zeer beperkt aantal ambachtslieden zal dienen ingeschreven te worden.

3°) De wetgeving op het ambachtsregister dient zoveel mogelijk afgestemd te zijn op die op het handelsregister,

tions artisanales « lorsque ces prestations ne s'accompagnent pas de la fourniture de marchandises ».

Cette catégorie d'artisans, parfois qualifiés d'artisans « purs » est excessivement réduite puisqu'au 31 mars 1959, le registre central de l'artisanat n'avait recensé que 649 artisans répondant à cette définition.

La catégorie intermédiaire entre ces « artisans purs » et les artisans-commerçants, c'est-à-dire les artisans dont les prestations artisanales ne s'accompagnent qu'occasionnellement de la fourniture de marchandises, échappe, par contre, à toute immatriculation.

Cette lacune est grave car cette catégorie intermédiaire a pu devenir le refuge de ceux qui tout en reconnaissant fournir des marchandises, contestent que ces fournitures soient habituelles.

2°) La tenue du registre de l'artisanat était confiée aux administrations communales du pays.

Il est bien évident que la tenue d'un tel registre par 2.669 administrations différentes était une cause de dispersion incompatible avec les nécessités d'un bon recensement statistique et de la recherche des réfractaires. En outre, les exigences d'un registre contenant un nombre relativement important de renseignements et fonctionnant en rapport constant avec un registre central, nécessitent la collaboration d'un personnel spécialisé et un matériel adéquat qu'il n'est pas possible d'exiger de toutes les administrations communales.

Le présent projet de loi remédie à ces lacunes selon les trois principes suivants :

1°) Contrairement à ce qu'avait envisagé le projet de loi n° 631 (session 1959-1960) du 18 août 1960, il ne paraît pas souhaitable d'étendre encore la notion de commerçant aux artisans effectuant occasionnellement des fournitures de marchandises.

Une pareille extension aboutirait, en fait, à conférer à des artisans la qualité de commerçants avec toutes les conséquences que cela comporte au point de vue de la tenue d'une comptabilité, d'une possibilité de mise en faillite, etc..., sans plus exiger un transfert habituel de marchandises transformées ou non alors que leur activité considérée dans son ensemble ne présente plus aucune caractéristique d'une activité commerciale.

Il apparaît dès lors préférable de s'en tenir à la définition déjà fort large de l'artisan-commerçant donnée par la loi du 3 juillet 1956 modifiant les articles 1 et 2 du Code de commerce et d'élargir le champ d'application de la législation sur le registre de l'artisanat, à tous les artisans qui ne peuvent être considérés comme commerçants.

2°) La tenue du registre de l'artisanat est désormais confiée aux mêmes services que ceux qui tiennent les registres du commerce.

Ainsi se trouvera réalisée la centralisation indispensable au sein d'un même service spécialisé et adéquatement équipé, de la tâche de répertorier toutes les activités commerciales et artisanales pour la plus grande facilité des intéressés, des tiers et des pouvoirs publics.

Cette réforme n'entraînera pas un surcroît notable de travail pour ces services puisque, ainsi qu'il a déjà été constaté plus haut, la grosse majorité des artisans est déjà soumise à une immatriculation au registre du commerce et qu'il ne s'agira d'immatriculer qu'une catégorie fort résiduaire d'artisans.

3°) La législation sur le registre de l'artisanat doit être calquée autant que possible sur celle sur le registre du com-

ten einde tot een eenvormige werking van deze twee registers te komen.

De van de ambachtslieden niet-handelaars gevestigde inlichtingen en formaliteiten zijn evenwel beperkt, want het belang van derden om over veelvoudige inlichtingen nopens deze laatsten te beschikken is gewis geringer. In het algemeen zijn de verbintenissen aangegaan door de ambachtslieden die niet gewoonlijk leveringen van koopwaar doen bij gelegenheid van hun ambachtsprestaties, inderdaad veel minder belangrijk.

Daaruit zal een merkelijke vereenvoudiging bij het houden van het ambachtsregister voortvloeien.

ONTLEDING VAN DE ARTIKELEN.

Eerste artikel.

Om de in de memorie van toelichting reeds uiteengezette redenen, wordt het houden van de ambachtsregisters aan de diensten toevertrouwd die in toepassing van de wet van 3 juli 1956 het handelsregister bijhouden.

Art. 2.

Dat artikel vermeldt welke personen in het ambachtsregister ingeschreven moeten worden.

Toen bij een wet van 3 juli 1956, houdende wijziging van artikelen 1 en 2 van het Wetboek van koophandel, de wetgever het begrip handelaar in sterke mate uitgebreid heeft tot de ambachtslieden, heeft hij impliciet een juridische omschrijving gegeven van de ambachtsprestatie. Deze werd bepaald als zijnde « elke levering van hoofdzakelijk materieel werk, gedaan uit hoofde van huur van diensten » (art. 2, lid 2 « in fine » - Wetboek van koophandel).

Dezelfde omschrijving werd eveneens gebezigd om de ambachtsbedrijvigheid te bepalen voor de toepassing van de wet van 28 februari 1958 houdende oprichting van het ambachtsregister.

Het is dezelfde bepaling die ten grondslag ligt van dit wetsontwerp.

Zijn bijgevolg onderworpen aan deze wet, de personen die gewoonlijk ambachtswerk leveren, voor zover die personen niet de hoedanigheid van handelaar hebben in toepassing van artikel 1 en 2 van het Wetboek van koophandel.

Het zijn dus :

1°) de personen die reeds onderworpen waren aan de toepassing van de wet van 28 februari 1958 houdende oprichting van het ambachtsregister, omdat hun ambachtsbedrijvigheid nooit gepaard gaat met levering van waren.

2°) de personen wier ambachtsbedrijvigheid toevallig gepaard gaat met levering van waren en die, krachtens de huidige wetgeving, aan geen enkele inschrijving onderworpen zijn. Inderdaad hebben zij aan de ene kant niet de hoedanigheid van handelaar, vermits de door hen verrichte daden van koophandel niet van gewoontelijke aard zijn, en, aan de andere kant, is de wet van 28 februari 1958 slechts van toepassing op de ambachtslieden die geen levering van waren doen.

Het toepassingsgebied van deze wet is dus van residuaire en aanvullende aard. Het geldt voor alle personen die ambachtswerk leveren en die niet onderworpen zijn aan inschrijving in het handelsregister door het feit dat zij niet de hoedanigheid van handelaar bezitten.

merce afin d'aboutir à une uniformité dans le fonctionnement de ces deux registres.

Toutefois, les renseignements et les formalités exigées des artisans non commerçants sont réduits car l'intérêt des tiers de disposer de renseignements multiples au sujet de ces derniers est évidemment moindre. Les engagements généralement assumés par des artisans n'effectuant pas habituellement des fournitures de marchandises à l'occasion de leurs prestations artisanales sont, en effet, beaucoup moins importants.

Il en résultera une simplification notable pour la tenue du registre de l'artisanat.

ANALYSE DES ARTICLES.

Article premier.

Pour les raisons indiquées dans l'exposé des motifs, la tenue des registres de l'artisanat est confiée aux mêmes services que ceux qui tiennent le registre du commerce en application de la loi du 3 juillet 1956.

Art. 2.

Cet article désigne les personnes qui doivent être immatriculées au registre de l'artisanat.

Lorsque, par une loi du 3 juillet 1956 modifiant les articles 1 et 2 du code de commerce, le législateur a étendu considérablement la notion de commerçant aux artisans, il a implicitement donné une définition juridique de la prestation artisanale. Celle-ci a été définie comme étant toute prestation d'un travail principalement matériel fourni en vertu d'un contrat de louage d'industrie (art. 2, alinéa 2 *in fine* du code de commerce).

Cette même définition a également été utilisée pour définir la prestation artisanale pour l'application de la loi du 28 février 1958 portant création du registre de l'artisanat.

C'est cette même définition qui sert de base au présent projet.

Sont dès lors soumises à l'application de la présente loi, les personnes effectuant habituellement des prestations artisanales ainsi définies du moment que ces personnes n'ont pas la qualité de commerçant en application des articles 1 et 2 du code de commerce.

Ce sont :

1°) tout d'abord, les personnes qui étaient déjà soumises à l'application de la loi du 28 février 1958 portant création du registre de l'artisanat parce que leurs prestations artisanales ne s'accompagnent jamais de la fourniture de marchandises.

2°) en suite, les personnes dont les prestations artisanales s'accompagnent occasionnellement de la fourniture de marchandises et qui, en vertu de la législation actuelle, ne sont soumises à aucune immatriculation. En effet, d'une part, elles n'ont pas la qualité de commerçant étant donné que les actes de commerce accomplis par elles n'ont pas un caractère habituel et d'autre part, la loi du 28 février 1958 n'est applicable qu'aux artisans n'effectuant pas de fourniture de marchandises.

Le champ d'application de la présente loi est donc résiduaire. Il s'étend à toute personne effectuant des prestations artisanales et qui ne sont pas soumises à immatriculation au registre du commerce du fait qu'elles n'ont pas la qualité de commerçant.

Aldus wordt elke ambachtsman aan inschrijving onderworpen: in het handelsregister indien hij handelaar is; in het ambachtsregister, indien hij een niet-handelaar zijnde ambachtsman is.

Art. 3.

In dit artikel wordt rekening gehouden met een aanbeveling van de Raad van State.

Alhoewel de ambachtelijke prestaties over het algemeen door natuurlijke personen geleverd worden, is het theoretisch niet onmogelijk dat ook een rechtspersoon een louter ambachtelijke bedrijvigheid uitoefent. Met deze mogelijkheid diende derhalve rekening gehouden, om te voorkomen dat deze vorm van ambachtelijke bedrijvigheid; een voorwendsel zou worden, om zich aan de toepassing van de wet te onttrekken.

Om niet genoodzaakt te zijn voor sommige zeldzame gevallen een aantal afzonderlijke bepalingen te moeten opstellen, leek het verkieslijk de suggestie van de Raad van State bij te treden en deze rechtspersonen op dezelfde manier als de vennootschappen tot inschrijving in het handelsregister te verplichten.

Art. 4.

Dit artikel bepaalt op dezelfde wijze als voor het handelsregister, waarin de inschrijving van een persoon in het ambachtsregister bestaat.

Art. 5.

De bevoegdheid van de griffie die de aan deze wet onderworpen persoon moet inschrijven, wordt bepaald door de plaats waar bedoelde persoon hoofdzakelijk zijn ambachtsbedrijvigheid wenst uit te oefenen. Gewoonlijk zal die plaats zich dicht bij zijn woonplaats bevinden, maar zulks zal niet noodzakelijk altijd het geval zijn.

Zoals voor het handelsregister, moet de inschrijving aan de uitoefening van het ambacht voorafgaan, tenzij in geval van overdracht van een werkend bedrijf, en zulks om de goede gang ervan niet te belemmeren.

Een belangrijk verschil echter met de wetgeving op het handelsregister bestaat in het feit dat een enkele inschrijving in het ambachtsregister volstaat. Het belang van derden vereist niet, zoals voor de handelaars, dat er zoveel inschrijvingen genomen worden als er rechtsgebieden zijn waarin de betrokkenen zijn ambacht uitoefent.

Dit zal het houden van het ambachtsregister vergemakkelijken: er zal niet, zoals voor het handelsregister, een gedurig samenvallen moeten bestaan tussen de verschillende inschrijvingen die door een betrokkene worden gedaan.

Art. 6.

De inschrijvingsprocedure is dezelfde als die welke aan de handelaars is opgelegd.

Art. 7.

De te verstrekken inlichtingen zijn dezelfde als voor het handelsregister, met uitzondering van die inzake status en huwelijksstelsel van betrokkenen. Wegens de geringheid van de verbintenissen die gewoonlijk door de niet-handelaar zijnde ambachtslieden worden aangegaan, is het doorgaans niet noodzakelijk dat derden van hun huwelijksregeling in kennis worden gesteld.

Ainsi, tout artisan est soumis à immatriculation : au registre du commerce s'il est commerçant; au registre de l'artisanat s'il est artisan non commerçant.

Art. 3.

Le texte de cet article répond à une suggestion du Conseil d'Etat.

Bien que, dans la réalité, les prestations artisanales soient généralement exercées par des personnes physiques, on peut théoriquement concevoir une personne morale dont l'objet serait l'exécution de prestations purement artisanales. Il fallait, par conséquent, prévoir cette hypothèse pour éviter que cette forme d'exercice d'une activité artisanale ne devienne le moyen de se soustraire à l'application de la loi.

Afin d'éviter de devoir édicter un ensemble de dispositions spéciales pour des hypothèses d'application fort limitées, il apparaît préférable d'adopter la proposition du Conseil d'Etat de soumettre de telles personnes morales à l'immatriculation prévue pour les sociétés par la législation sur le registre du commerce.

Art. 4.

Cet article définit de la même façon que pour le registre de commerce, en quoi consiste l'immatriculation d'une personne au registre de l'artisanat.

Art. 5.

La compétence du greffe chargé d'immatriculer la personne soumise à la présente loi, est déterminée par le lieu où cette personne compte exercer principalement son activité artisanale. Habituellement, ce lieu sera délimité dans un rayon proche de son domicile, mais ce ne sera pas nécessairement toujours le cas.

Comme pour le registre de commerce, l'immatriculation doit être préalable à l'exercice de l'activité sauf le cas d'une cession d'une entreprise en activité afin de ne pas entraver la bonne marche de celle-ci.

Une différence importante existe toutefois avec la législation prévue pour le registre de commerce en ce sens qu'une seule immatriculation suffit. L'intérêt des tiers n'exige pas, comme pour les commerçants, autant d'inscriptions qu'il y a de ressorts judiciaires dans lesquels l'intéressé exerce son activité.

Il en résultera une grande facilité pour la tenue du registre de l'artisanat car il ne faudra pas, comme pour les registres de commerce, une interférence constante entre les différentes immatriculations opérées par un intéressé.

Art. 6.

La procédure d'immatriculation est la même que celle imposée aux commerçants.

Art. 7.

Les renseignements à donner sont ceux qui sont exigés pour le registre du commerce sauf ceux concernant le statut et le régime matrimonial des intéressés. La modicité des engagements habituellement pris par les artisans non commerçants rend généralement inutile la connaissance par les tiers, du régime matrimonial des intéressés.

Het houden van het register zal grotelijks vereenvoudigd zijn door het weglaten van de beschikkingen die ten doel hadden dag aan dag de huwelijksstoestand van de ingeschrevenen te volgen door het optekenen van elke statuswijziging als echtscheiding, scheiding van tafel en bed, scheiding van goederen, enz.

Art. 8.

Zoals wat het handelsregister betreft, beantwoordt het opmaken van de naamlijst van de ambachten aan dezelfde behoefte aan juiste en overzichtelijke statistische gegevens.

Art. 9.

In overeenstemming met artikel 4, moet voorafgaandelijk om wijziging van zijn inschrijving verzocht worden door de persoon die een ander ambacht wenst uit te oefenen dat in wezen verschilt van het ambacht waarvoor hij ingeschreven staat.

In afwijkende beschikkingen is evenwel voorzien voor de gevallen van overname van een ambachtszaak in werking.

Art. 10.

De andere wijzigingen in verband met de minder belangrijke inschrijvingsvermeldingen, mogen medegedeeld worden na het feit dat ertoe aanleiding geeft.

Art. 11.

De wijzigingsprocedure is dezelfde als bij het indienen van het verzoek tot inschrijving.

Art. 12.

De inlichtingen waarom verzocht wordt voor een wijziging van inschrijving zijn die welke het mogelijk moeten maken de wijziging of wijzigingen welke zich hebben voorgedaan in het register te vermelden.

Art. 13.

De doorhaling van een inschrijving is het gevolg van het stopzetten van een ambachtsbedrijvigheid wegens overlijden, wegens persoonlijke omstandigheden, of wegens het overbrengen van de hoofdzetel van het bedrijf naar het ambtsgebied van een andere griffier.

Daartoe wordt overgegaan op verzoek van de betrokkene of van zijn erfgenamen, of ambtshalve bij nalatigheid van hunnentwege.

Art. 14.

Zoals het handelsregister, moet het ambachtsregister het mogelijk maken een controle uit te oefenen op de naleving van de wetten op de uitoefening van ambachten. Alle ambachtslieden die een in het kader van de vestigingswet van 24 december 1958 gereguleerd beroep uitoefenen, zullen het bewijs moeten voorleggen dat zij in het bezit zijn van de documenten waaruit blijkt dat de gestelde voorwaarden vervuld zijn. De vreemdelingen zullen bovendien bewijzen dat zij de voorwaarden vervullen om een bedrijvigheid in België uit te oefenen.

La tenue du registre se trouvera grandement simplifiée par la suppression des dispositions destinées à tenir à jour la situation matrimoniale des personnes immatriculées en notant régulièrement les circonstances affectant cette situation, telles que les divorces, séparations de corps, séparations de biens, etc.

Art. 8.

L'établissement de la nomenclature des activités répond au même besoin de précision et de relevé des données statistiques que pour le registre du commerce.

Art. 9.

En parallèle avec l'article 4, la personne soumise à la présente loi qui désire exercer une activité artisanale essentiellement différente de celle pour laquelle elle est immatriculée, doit demander préalablement une modification de son immatriculation.

Des dispositions dérogatoires sont également prévues pour la reprise d'une entreprise en activité.

Art. 10.

Les autres modifications aux mentions moins essentielles de l'immatriculation peuvent être signalées après le changement intervenu.

Art. 11.

La procédure de l'inscription modificative est la même que celle de la demande d'immatriculation.

Art. 12.

Les renseignements demandés lors d'une procédure de modification sont ceux qui doivent permettre de mentionner au registre la ou les modifications intervenues.

Art. 13.

La radiation d'une immatriculation est la conséquence de la cessation d'une activité artisanale pour cause de décès, pour des raisons personnelles à l'intéressé ou du fait que ce dernier transfère dans le ressort d'un autre greffe, le siège principal de son activité.

Il y est procédé à la demande de l'intéressé ou de ses héritiers ou encore d'office, en cas de carence de leur part.

Art. 14.

A l'instar du registre du commerce, le registre de l'artisanat doit permettre le contrôle du respect de lois sur l'exercice des professions artisanales. Tous les artisans exerçant une profession réglementée dans le cadre de la loi du 24 décembre 1958 d'accès à la profession, justifieront de la possession des documents attestant que les conditions requises sont réunies. Les étrangers devront en outre justifier de la réunion des conditions mises à l'exercice d'une activité en Belgique.

Art. 15.

Het centraal ambachtsregister zoals het werd ingesteld door de wet van 28 februari 1958 wordt behouden. Het zal de centralisatie van alle door deze wet vereiste inlichtingen mogelijk maken.

Art. 16.

Dit artikel machtigt de referendarissen en de griffiers ertoe de inschrijvingen en de wijzigingen te weigeren wanneer de betrokkene de wettelijke vereisten niet vervult, b.v. wanneer hij de voor de uitoefening van zijn beroep gestelde voorwaarden niet vervult.

Art. 17.

Het register moet de wijzigingen vermelden die ingevolge gerechtelijke beslissingen ontstaan en verband houden met de gegevens van een inschrijving. Ook zal de referendaris of de griffier van het gerecht dat het vonnis of het arrest uitsprak het centraal register daarvan in kennis stellen, hetwelk op zijn beurt de betrokken griffie verwittigt. Er kunnen maar drie vonnissen in aanmerking worden genomen, daar de vereiste vermeldingen merkkelijk verminderd werden in vergelijking met die van het handelsregister. De betrokkene kan kennis geven van het aanwenden van een rechtsmiddel tegen het uitgesproken vonnis.

Art. 18.

Om verbetering van een inschrijving mag verzocht worden door elke belanghebbende natuurlijke rechtspersoon, met inbegrip van de vakverenigingen en interprofessionele verenigingen.

Art. 19.

Hetzelfde recht is toegekend wat de doorhalingen betreft.

Art. 20.

Bij dit artikel is in hoofde van de Administratie het recht geregeld om de doorhaling te vorderen. Het verleent aan de betrokken persoon de onontbeerlijke waarborgen om tegen een onrechtmatige doorhaling verzet aan te tekenen.

Art. 21.

De rechtbank van eerste aanleg is bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen tot doorhaling of tot verbetering van inschrijvingen.

Art. 22.

In het belang van derden moet een zó ruim mogelijke openbaarheid aan het ambachtsregister worden gegeven.

Art. 23.

Eenzelfde openbaarheid wordt aan het centraal register gegeven.

Art. 24.

Bij dit artikel wordt de Koning ertoe gemachtigd de openbaarheid van de inschrijvingen en van de wijzigingen

Art. 15.

Le registre central de l'artisanat instauré par la loi du 28 février 1958 est maintenu. Il permettra la centralisation des renseignements exigés par la présente loi.

Art. 16.

Cet article donne le droit aux référendaires et greffiers de refuser les immatriculations et inscriptions modificatives lorsque l'intéressé ne satisfait pas aux exigences de la loi, par exemple lorsqu'il ne réunit pas les conditions voulues pour exercer sa profession.

Art. 17.

Le registre doit mentionner les modifications intervenues par voie judiciaire et affectant des renseignements d'une immatriculation. Aussi, le greffier de la juridiction qui a prononcé le jugement ou l'arrêt en avisera le registre central qui, à son tour, en informera le greffe intéressé. Ces jugements ne sont qu'au nombre de trois puisque les mentions exigées ont été considérablement réduites par rapport à celles du registre du commerce. L'intéressé peut signaler l'existence d'un recours contre le jugement prononcé.

Art. 18.

La rectification d'une immatriculation peut être demandée par toute personne intéressée, physique ou morale, en ce compris les organisations professionnelles et inter-professionnelles.

Art. 19.

Le même droit est reconnu en ce qui concerne les radiations.

Art. 20.

Cet article règle le droit de l'Administration de procéder à la radiation. Il accorde à la personne intéressée les garanties indispensables pour s'opposer à une radiation injustifiée.

Art. 21.

Le tribunal compétent pour les actions en radiation ou en rectification d'immatriculation est le Tribunal de première instance.

Art. 22.

La publicité la plus large possible doit être donnée au registre de l'artisanat dans l'intérêt des tiers.

Art. 23.

La même publicité est donnée au registre central.

Art. 24.

Cet article autorise le Roi à organiser la publicité des immatriculations au registre de l'artisanat et des modifica-

in het ambachtsregister te organiseren, alsmede de mededeling van die inlichtingen aan de verbonden en organen die bepaalde voorwaarden vervullen. Als een van die voorwaarden kan Hij stellen dat de verbonden de voorwaarden vervullen die vereist zijn om vertegenwoordigd te zijn in de Hoge Raad voor de Middenstand.

Art. 25.

De vermelding van het inschrijvingsnummer op alle beroepsdocumenten die uitgaan van de ingeschreven personen, alsmede op de lokalen waar het beroep wordt uitgeoefend, zal een beter toezicht op de toepassing van de wet mogelijk maken en zal voor derden van nut zijn bij hun opzoeken nopens de personen die een ambachtsbedrijvigheid uitoefenen.

Art. 26.

Dezelfde vermelding moet voorkomen in alle dagvaardingsexploiten die uitgaan van personen die aan deze wet zijn onderworpen en betrekking hebben op hun beroepsbedrijvigheid.

Art. 27.

De niet nakoming van deze verplichting waarin bij artikel 27 is voorzien, kan aanleiding geven tot onontvankelijkheid.

Art. 28.

Zoals voor de handelaar, zal de sanctie van onontvankelijkheid van de vordering betreffende een ambachtsprestatie waarvoor de ambachtsman niet was ingeschreven, bijdragen tot het toepassen van de reglementering die in dit wetsontwerp wordt voorgesteld.

Art. 29.

Dit artikel beschikt, in dezelfde zin als voor de handelaars, dat de sanctie van onontvankelijkheid niet belet dat een exploit de verjaring stuit.

Art. 30.

Dit artikel bepaalt de straffen bij niet-naleving van de verplichtingen inzake inschrijving en wijziging.

Art. 31.

Voor de wetens onjuiste opgaven worden de straffen verzwaaard.

Art. 32.

Dit artikel bestraft de tekortkomingen inzake de verplichtingen tot doorhaling en tot openbaarheid.

Art. 33.

Alle beschikkingen van het eerste boek van het Wetboek van Strafrecht worden van toepassing verklaard.

tions affectant ces immatriculations ainsi que la communication de ces renseignements aux fédérations ou organismes réunissant certaines conditions. Parmi ces conditions, il pourra notamment être exigé que les fédérations réunissent les conditions pour être représentées au Conseil Supérieur des Classes Moyennes.

Art. 25.

La mention du numéro d'immatriculation sur tous les documents professionnels émanant des personnes immatriculées et sur les locaux professionnels, permettra un meilleur contrôle de l'application de la loi et aidera les tiers dans leurs recherches éventuelles concernant les personnes exerçant une activité artisanale.

Art. 26.

La même mention doit figurer sur toutes les assignations émanant des personnes soumises à la présente loi et relatives à leur activité professionnelle.

Art. 27.

La sanction d'irrecevabilité est comminée en cas de manquement à l'obligation prévue à l'article 26.

Art. 28.

Comme pour le commerçant, la sanction d'irrecevabilité de l'action relative à une prestation artisanale pour laquelle l'artisan n'était pas immatriculé, contribuera à l'application de la réglementation proposée par le présent projet de loi.

Art. 29.

Cet article édicte, comme pour les commerçants, que la sanction d'irrecevabilité n'empêche pas qu'un acte produise un effet interruptif de prescription.

Art. 30.

Cet article détermine les sanctions pénales en cas de manquement aux obligations d'immatriculations ou d'inscriptions modificative.

Art. 31.

Les peines sont aggravées en cas de déclarations sciemment inexactes.

Art. 32.

Cet article sanctionne les manquements aux obligations de radiation et de publicité.

Art. 33.

Les dispositions générales du livre premier du Code Pénal sont rendues applicables.

Art. 34.

Dit artikel wijzigt artikel 59¹, 35°, van het Wetboek der zegelrechten om het ambachtsregister ter zake gelijk te stellen met het handelsregister.

Art. 35.

Het artikel voert voor het ambachtsregister dezelfde regeling in ter zake van registratieformaliteit als voor het handelsregister.

Art. 36.

Dit artikel stelt de rechten van inschrijving en van wijziging vast op een lager bedrag dan voor het handelsregister om rekening te houden met de vaak meer bescheiden toestand van de ambachtslieden die geen handelaar zijn, en rekening houdend ook met het feit dat de griffies ook minder formaliteiten hebben te vervullen.

Art. 37.

De tienjaarlijkse tellingen mogen dienen om de juistheid van de in het centraal register opgenomen inlichtingen na te gaan.

Art. 38.

De wet van 28 februari 1958 op het ambachtsregister wordt ingetrokken omdat het wetsontwerp het door die wet ingerichte stelsel grondig wijzigt.

Art. 39.

Deze beschikking is bestemd om te voorkomen dat de personen die om hun inschrijving verzocht hebben in toepassing van de wet van 28 februari 1958 op het ambachtsregister, hun inschrijvingsrecht zouden verliezen.

De Minister van Justitie,

Art. 34.

Cet article modifie l'article 59¹, 35°, du code des droits du timbre pour assimiler le régime du registre de l'artisanat à celui du registre du commerce.

Art. 35.

Cet article établit pour le registre de l'artisanat le même régime que pour le registre de commerce en ce qui concerne la formalité de l'enregistrement.

Art. 36.

Cet article fixe les droits d'immatriculation et d'inscription modificative à un montant inférieur à celui fixé pour le registre du commerce pour tenir compte de la situation souvent plus modeste des artisans non commerçants et compte tenu des formalités moins lourdes qui sont imposées aux greffes.

Art. 37.

Les recensements décennaux pourront servir à la vérification des renseignements consignés au registre central.

Art. 38.

La loi du 28 février 1958 sur le registre de l'artisanat est supprimée car le présent projet remplace le régime établi par cette loi.

Art. 39.

Cette disposition évite que les personnes qui ont requis leur inscription en application de la loi du 28 février 1958 sur le registre de l'artisanat ne perdent leur droit d'inscription.

Le Ministre de la Justice,

P. VERMEYLEN.

*Voor de Minister van Financiën, afwezig,
De Minister, Adjunkt van Financiën,*

*Pour le Ministre des Finances, absent,
Le Ministre, Adjoint des Finances,*

H. P. DERUELLES.

De Minister van Middenstand,

Le Ministre des Classes moyennes,

A. DE CLERCK.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 20^e juni 1963 door de Minister van Middenstand verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « op het ambachtsregister », heeft de 9^e oktober 1963 het volgende advies gegeven :

De wet van 3 juli 1956 heeft artikel 2 van het Wetboek van koop-handel door een nieuwe tekst vervangen, die onder meer luidt als volgt : « Als daad van koophandel merkt de wet aan : ...elke levering van hoofdzakelijk materieel werk gedaan uit hoofde van huur van diensten, zodra zij, zelfs op bijkomstige wijze, gepaard gaat met de levering van koopwaar ».

De wet van 28 februari 1958 houdende oprichting van het ambachts-register bepaalt in artikel 1 : « Het beroep van ambachtsman, in de zin van deze wet, wordt uitgeoefend door hem die gewoonlijk, zij het als bijberoep, krachtens een contract van huur van diensten, een hoofdzakelijk met de handen verrichte arbeid levert, voor zover daarmee geen levering van waren gepaard gaat ».

Uitgaande van artikel 2 van het Wetboek van koophandel en van artikel 1 van de wet van 28 februari 1958 kan men de ambachtslieden *sensu lato* in drie categorieën indelen :

1° ambachtslieden wier prestaties gewoonlijk met levering van koopwaar gepaard gaan. Bij toepassing van artikel 2 van het Wetboek van koophandel zijn zij juridisch als handelaars te beschouwen;

2° ambachtslieden die bij het uitvoeren hunner prestaties slechts toevallig koopwaar leveren. De memorie van toelichting van het ontwerp laat gelden dat zij noch als handelaars, noch als ambachtslieden in de zin van de wet van 28 februari 1958 kunnen worden beschouwd;

3° ambachtslieden die nooit koopwaar leveren. Dit zijn de zogenaamde zuivere ambachtslieden. Zij vallen onder toepassing van de wet van 28 februari 1958. Volgens de memorie van toelichting waren er in 1959 slechts 649 ambachtslieden van dit slag.

In 1960 nam de Regering zich voor :

a) de hiervoren onder de tweede groep vermelde ambachtslieden, die juridisch noch als handelaar, noch als ambachtsman kunnen worden aangemerkt wegens het feit dat ze af en toe koopwaar leveren, bij de handelaars in te delen;

b) het ambachtsregister af te schaffen om reden dat « het ondenkbaar is een bijzondere en gedecentraliseerde administratie te laten voortbestaan over het gehele land voor een telling van 600 of 700 personen » (Doc. Kamer, 1959-1960, n° 631/1).

Om deze twee doeleinden tot stand te brengen, diende de Regering een ontwerp van wet in, houdende wijziging van artikel 2 van het Wetboek van koophandel en opheffing van de wet van 28 februari 1958 (Doc. Kamer, *ibidem*).

In zijn advies betreffende dit ontwerp liet de Raad van State opmerken : « Het gevolg van het ontwerp zal zijn, dat verreweg de meeste ambachtslieden hun rechtspositie veranderd zullen zien, doordat zij de hoedanigheid van koopman krijgen. Een ambachtsman-koopman zal zich onder meer in het handelsregister moeten laten inschrijven, zal koopmansboeken moeten houden, zal failliet kunnen worden verklaard, terwijl zijn daden uit een oogpunt van bevoegdheid worden geacht daden van koophandel te zijn ».

Voormeld wetsontwerp n° 631 is, ingevolge de wet van 22 juli 1961, nog steeds bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers hangende. De Regering is evenwel niet voornemens dit ontwerp te laten stemmen, vermits zij het wil vervangen door onderhavig ontwerp dat opnieuw in de oprichting van het ambachtsregister voorziet.

In de memorie van toelichting van het onderhavige ontwerp verklaart de Regering :

« In tegenstelling met wat het wetsontwerp n° 631 (zitting 1959-1960) van 18 augustus 1960 op het oog had, lijkt het niet wenselijk het begrip van handelaar nog uit te breiden tot de ambachtslieden die toevallig koopwaar leveren.

Zulke uitbreiding zou er in feite toe leiden aan ambachtslieden de hoedanigheid van handelaar toe te kennen (met al de gevolgen van dien onder oogpunt van het houden van boekhouding, van een mogelijkheid tot faillietverklaring, enz.) zonder nog een gewoonlijk afleveren van al dan niet bewerkte koopwaar te vereisen, dan wanneer hun bedrijvigheid in haar geheel beschouwd, geen enkel kenmerk van een handelsbedrijvigheid meer vertoont ».

Het ontwerp neemt de tekst van artikel 1 van de wet van 28 februari 1958 over, onder toevoeging van die ambachtslieden wier arbeidsprestaties met toevallige levering van koopwaar gepaard gaan.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Classes moyennes, le 20 juin 1963, d'une demande d'avis sur un projet de loi « sur le registre de l'artisanat », a donné le 9 octobre 1963 l'avis suivant :

La loi du 3 juillet 1956 a remplacé l'article 2 du Code de commerce par un texte nouveau ainsi conçu : « La loi répute acte de commerce : ...toute prestation d'un travail principalement matériel fourni en vertu d'un contrat de louage d'industrie, du moment qu'elle s'accompagne, même accessoirement, de la fourniture de marchandises ».

La loi du 28 février 1958 portant création du registre de l'artisanat dispose en son article 1er : « Exerce la profession d'artisan, au sens de la présente loi, celui qui fournit habituellement, fût-ce à titre d'appoint, un travail principalement manuel en exécution d'un contrat de louage d'industrie, lorsque ses prestations ne s'accompagnent pas de la fourniture de marchandises ».

Partant de l'article 2 du Code de commerce et de l'article 1er de la loi du 28 février 1958, l'on peut répartir les artisans *sensu lato* en trois catégories :

1° les artisans dont les prestations s'accompagnent habituellement de la fourniture de marchandises. En application de l'article 2 du Code de commerce, ils doivent juridiquement être considérés comme des commerçants;

2° les artisans dont les prestations ne s'accompagnent qu'occasionnellement de la fourniture de marchandises. L'exposé des motifs du projet fait valoir qu'ils ne peuvent être considérés ni comme des commerçants, ni comme des artisans au sens de la loi du 28 février 1958;

3° les artisans qui ne fournissent jamais de marchandises. Ce sont les artisans qualifiés d'artisans purs. Ils tombent sous l'application de la loi du 28 février 1958. Leur nombre, d'après l'exposé des motifs, ne s'élevait en 1959 qu'à 649.

En 1960, le Gouvernement se proposa :

a) d'attribuer la qualité de commerçants aux artisans du deuxième groupe précité qui, juridiquement, ne peuvent être considérés ni comme des commerçants ni comme des artisans, du fait qu'ils fournissent occasionnellement des marchandises;

b) de supprimer le registre de l'artisanat pour la raison que « il n'est pas concevable de laisser subsister toute une administration spéciale décentralisée dans toute la Belgique pour obtenir le recensement de 600 ou 700 personnes » (Doc. Parl., Chambre, 1959-1960, n° 631-1).

Pour atteindre ce double objectif, le Gouvernement déposa un projet de loi portant modification de l'article 2 du Code de commerce et abrogation de la loi du 28 février 1958 (Doc. Parl., Chambre, *ibidem*).

Dans son avis relatif à ce projet, le Conseil d'Etat fit observer : « Le projet aura pour conséquence de modifier le statut juridique de la grande majorité des artisans en leur attribuant la qualité de commerçant. Il en résultera notamment que l'artisan-commerçant devra se faire immatriculer au registre du commerce, qu'il sera obligé de tenir des livres de commerce, qu'il pourra être déclaré en faillite et qu'au point de vue de la compétence ses actes seront présumés commerciaux ».

A la suite de la loi du 22 juillet 1961, la Chambre des Représentants est restée saisie du projet de loi n° 631 précité. Toutefois, le Gouvernement n'a pas l'intention de le faire voter, puisqu'il se propose de le remplacer par l'actuel projet qui prévoit de nouveau la création du registre de l'artisanat.

Dans l'exposé des motifs du présent projet, le Gouvernement déclare :

« Contrairement à ce qu'avait envisagé le projet de loi n° 631 (session 1959-1960) du 18 août 1960, il ne paraît pas souhaitable d'étendre encore la notion de commerçant aux artisans effectuant occasionnellement des fournitures de marchandises.

Une pareille extension aboutirait, en fait, à conférer à des artisans la qualité de commerçants avec toutes les conséquences que cela comporte au point de vue de la tenue d'une comptabilité, d'une possibilité de mise en faillite, etc., sans plus exiger un transfert habituel de marchandises transformées ou non alors que leur activité considérée dans son ensemble ne présente plus aucune caractéristique d'une activité commerciale ».

Le projet reprend le texte de l'article 1er de la loi du 28 février 1958, mais y ajoute les artisans dont les prestations s'accompagnent de la fourniture occasionnelle de marchandises.

Het valt te vrezen dat deze ambachtslieden, welke onder de tweede groep werden vermeld, niet zeer talrijk zijn, zodat de groep der zuivere ambachtslieden die in 1960 door de Regering ontoereikend werd geacht om het ambachtsregister te handhaven, slechts met een betrekkelijk kleine groep zal worden aangevuld.

Hierbij dient echter opgemerkt dat het ontwerp het houden van het ambachtsregister niet aan de gemeenten toevertrouwt zoals de wet van 28 februari 1958 dit doet, maar aan de griffies der rechtbanken van koophandel en der burgerlijke rechtbanken met rechtsmacht in koop-handelszaken, en dat de techniek volgens welke de registers zullen worden gehouden op die van het handelsregister is afgestemd.

In bedoelde griffies zullen dus twee registers worden gehouden, de ene voor handelaars, de andere voor ambachtslieden, volgens een gelijkaardige techniek, alhoewel laatstgenoemden onder de bevoegdheid van de rechtbank van koophandel niet ressorteren.

* * *

Zowel natuurlijke als rechtspersonen vallen onder toepassing van het ontwerp.

Uit een juridisch oogpunt kan een ambacht onder de vorm van een handelsvennootschap worden uitgeoefend. Voor zover de vennootschap geen koopwaar levert of dit slechts op toevallige wijze doet, zal haar activiteit geen handelskarakter vertonen en de vennootschap zal, ofschoon zij onder de vorm van een handelsvennootschap werd opgericht, geen handelaarster zijn in de zin van het Wetboek van koophandel (artikel 212 der geordende wetten op de handelsvennootschappen).

Volgens de memorie van toelichting heeft de Regering de inschrijving in het ambachtsregister van rechtspersonen voorzien « om te vermijden dat geen gemakkelijk middel gegeven wordt om aan de toepassing van de wettelijke beschikkingen te ontglippen ».

Daar de uitoefening ener ambachtsactiviteit in de praktijk normaal door natuurlijke personen geschiedt, zou het ontwerp de rechtspersonen buiten zijn toepassingsgebied kunnen laten mits te bepalen dat, bij afwijking van artikel 212 van de geordende wetten op de handelsvennootschappen, als handelaar zal worden beschouwd ieder privaatrechtelijk rechtspersoon opgericht onder de vorm ener handelsvennootschap met als doel de uitoefening ener ambachtsactiviteit. In dit geval zou artikel 2 tot de natuurlijke personen moeten worden beperkt en de tekst van het ontwerp verder aangepast.

Dergelijke afwijking van artikel 212 sluit aan bij het voorstel dat door de commissie tot herziening van de wetten op de handelsvennootschappen is gedaan. Inderdaad, volgens dit voorstel wordt als handelaar beschouwd ieder rechtspersoon die de vorm ener handelsvennootschap heeft aangenomen ongeacht de aard zijner activiteit.

* * *

Het koninklijk besluit tot indiening bij de Wetgevende Kamers ontbreekt. Het ontwerp zou niet alleen door de Ministers van Middenstand maar ook door de Minister van Justitie en door de Minister van Financiën moeten voorgedragen en medeondertekend worden.

* * *

Daar het ontwerp in hoofdstukken is ingedeeld, zouden de eerste drie artikelen onder een hoofdstuk moeten voorkomen. Daartoe zal het volstaan het opschrift « Hoofdstuk I. Inschrijving in het ambachtsregister », dat op artikel 3 volgt, vóór artikel 1 te plaatsen.

* * *

Artikelen 1 en 2.

In de memorie van toelichting wordt uitgelegd waarom de benaming « ambachtsman » niet wordt gebruikt.

« Een eerste reden is — aldus de memorie — het feit, dat in de gewone omgangstaal het woord « ambachtsman » geen precieze betekenis heeft en een begrip is met zeer veranderlijke omlijning. Een tweede reden is dat indien het woord « ambachtsman » moest gebruikt worden in deze wet, het in tegenstelling met het woord « handelaar » staan zou, hoewel die personen op economisch en sociologisch vlak wel ambachtslieden zijn niettegenstaande ze juridisch gesproken als handelaars kunnen worden aangezien ».

Deze redenen lijken niet overtuigend.

Dat het woord « ambachtsman » in de gewone omgangstaal geen precieze betekenis heeft, is ter zake zonder belang. Het spreekt immers vanzelf dat geen verwijzing kan gedaan worden naar het woord « ambachtsman » zonder meer. De juridische taal vereist inderdaad een nauwkeurigheid die de gebruikelijke omgangstaal doorgaans niet bezorgt.

Net als de wetgever het begrip « koopman » zorgvuldig heeft gedefinieerd, past het dat hij hetzelfde zou doen voor het begrip « ambachtsman ».

Deze definitie kan trouwens thans reeds, a contrario, gevonden worden in het Wetboek van koophandel (artikelen 1 en 2, lid 2 *in fine*). Indien als koopman wordt aangemerkt, hij die zich onledig houdt met

Il est à craindre que ces artisans, mentionnés au deuxième groupe, ne soient pas très nombreux, de sorte que le groupe des artisans purs, jugé par le Gouvernement, en 1960, d'une importance insuffisante pour justifier le maintien du registre de l'artisanat, ne s'accroîtrait que dans une bien faible mesure.

Il échet toutefois d'observer qu'au contraire de la loi du 28 février 1958, le projet ne confie pas la tenue du registre de l'artisanat aux communes, mais aux greffes des tribunaux de commerce et des tribunaux civils exerçant la juridiction consulaire, et que la technique de la tenue des registres est calquée sur celle de la tenue du registre du commerce.

En conséquence, les greffes précités tiendront, selon une technique similaire, deux registres, l'un pour les commerçants, l'autre pour les artisans, bien que ces derniers ne relèvent pas de la compétence des tribunaux de commerce.

* * *

Le projet s'applique tant aux personnes physiques qu'aux personnes morales.

Du point de vue juridique, une activité artisanale peut s'exercer sous la forme d'une société commerciale. Pour autant que la société ne fournisse pas de marchandises ou qu'elle ne la fasse qu'à titre occasionnel, son activité ne présentera pas un caractère commercial, et bien qu'empruntant la forme d'une société commerciale, elle ne sera pas considérée au sens du Code de commerce (article 212 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales).

Selon l'exposé des motifs, le Gouvernement a prévu l'inscription des personnes morales au registre de l'artisanat « pour éviter qu'elle (l'éventualité d'une activité artisanale non commerciale par une société disposant de la personnalité civile) ne puisse fournir un moyen facile d'échapper à l'application des dispositions légales ».

L'exercice d'une activité artisanale s'effectuant dans la pratique normalement par des personnes physiques, le projet pourrait ne pas inclure les personnes morales dans son champ d'application, à la condition de disposer que sera réputée commerçante, par dérogation à l'article 212 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales, toute personne morale de droit privé ayant emprunté la forme d'une société commerciale et dont l'objet est l'exercice d'une activité artisanale. Dans ce cas, l'article 2 devrait être limité aux personnes physiques et le texte du projet être adapté en conséquence.

Une telle dérogation rejoint la proposition faite par la commission de révision des lois sur les sociétés commerciales. En effet, aux termes de cette proposition, est réputée commerçante toute personne morale ayant emprunté la forme d'une société commerciale, quelle que soit la nature de ses activités.

* * *

L'arrêté royal de présentation aux Chambres législatives fait défaut. Le projet devrait être présenté et contresigné non seulement par le Ministre des Classes moyennes, mais aussi par le Ministre de la Justice et par le Ministre des Finances.

* * *

Le projet était divisé en chapitres, il s'indique de grouper pareillement les trois premiers articles sous un chapitre. A cette fin, il suffit de placer avant l'article 1er, l'intitulé « Chapitre I. De l'immatriculation au registre de l'artisanat », qui suit présentement l'article 3.

* * *

Articles 1er et 2.

L'exposé des motifs explique pourquoi l'emploi de l'appellation « artisan » a été jugée inadéquante.

La première raison est que « dans le langage ordinaire, le mot « artisan » n'a pas une signification précise et est un concept dont les contours sont essentiellement variables ». La seconde raison est « que le terme « artisan », s'il avait été utilisé dans la présente loi, se serait opposé au terme « commerçant » alors que, si juridiquement des artisans peuvent être considérés comme commerçants, ces personnes n'en demeurent pas moins économiquement et sociologiquement des artisans ».

Ces raisons ne paraissent guère convaincantes.

Il est sans importance en l'espèce que le terme « artisan » n'ait pas de signification bien précise dans le langage courant. Une simple référence à ce terme ne saurait, de toute évidence, suffire. Le langage juridique requiert, en effet, une précision que le langage ordinaire ne comporte pas toujours.

Aussi importe-t-il que le législateur définisse la notion d'artisan avec la même rigueur qu'il l'a fait pour la notion de commerçant.

Cette définition peut du reste se dégager a contrario du Code de commerce (articles 1er et 2, alinéa 2 *in fine*). En effet, si la qualité de commerçant est reconnue à toute personne accomplissant : « toute

de « levering van hoofdzakelijk materieel werk gedaan uit hoofde van huur van diensten, zodra zij... gepaard gaat met de levering van koopwaar », dan is natuurlijk geen koopman, doch ambachtsman, hij die zich onledig houdt met de « levering van hoofdzakelijk materieel werk gedaan uit hoofde van huur van diensten, zodra zij niet gepaard gaat met de levering van koopwaar ».

Deze definitie dient weliswaar aangepast om de gevallen, waarin de werkprestatie gepaard gaat met de *toevallige* levering van koopwaar, bij de ene of bij de andere groep onder te brengen.

De tweede reden lijkt nog minder aanvaardbaar. Dat het juridisch begrip « ambachtsman » niet overeenstemt met het economisch of met het sociologisch begrip, is misschien betreurenswaardig, doch in de huidige omstandigheden onvermijdelijk. De tegenstelling tussen het juridisch begrip « koopman » en het juridisch begrip « ambachtsman » spruit immers uit het Wetboek van koophandel zelf, zoals dit gewijzigd werd door de wet van 3 juli 1956.

Op het juridische vlak is het inderdaad opvallend dat het door de wetgever in artikel 2, alinea 2, van het Wetboek van koophandel gegeven criterium, een strakke scheidingslijn legt tussen de kooplieden en de ambachtslieden.

Voor de duidelijkheid van de juridische taal is het derhalve wenselijk dat de terminologie die door de wet van 3 juli 1956 werd ingeluid, verder zou worden vastgelegd en bekrachtigd.

Deze zienswijze strookt trouwens met de wens die destijds in de schoot van de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd uitgedrukt om in de vestigingswet, thans wet van 24 december 1958, tot het definiëren van het ambachtswezen over te gaan.

Op de suggestie die daartoe door Volksvertegenwoordiger Deruelles werd gedaan, antwoorde de Minister van Middenstand dat zulks hem overbodig voorkwam daar « de bepaling van de ambachten is te vinden in de wet op het ambachtsregister » (Doc. Kamer 1958-1959, n° 44-4).

Derhalve stelt de Raad van State voor dat de artikelen 1 en 2 als volgt zouden worden gesteld :

« Artikel 1. — Ter griffie van de rechtbank van koophandel wordt door de referendaris, of ter griffie van de burgerlijke rechtbank met rechtsmacht in handelszaken door de griffier, een ambachtsregister gehouden waarin iedere ambachtsman wordt ingeschreven.

Artikel 2. — Ambachtsman voor de toepassing van deze wet is ieder natuurlijke (of rechts) persoon die gewoonlijk, hetzij als hoofdberoep, hetzij als bijberoep, krachtens een contract van huur van diensten, hoofdzakelijk materiële arbeidsprestaties levert voor zover daarmede geen levering van waren of slechts toevallige levering van waren gepaard gaat ».

* * *

Artikel 4, eerste lid, *in fine*, van de Franse tekst bepaalt : « ...dans le ressort duquel elle compte exercer principalement cette activité ». De Nederlandse tekst die hieraan beantwoordt, luidt : « ...in het rechtsgebied waar hij zijn hoofdactiviteit wenst uit te oefenen ».

Daar de Franse tekst de bedoeling van de Regering nauwkeuriger blijkt weer te geven dan de Nederlandse tekst, zou deze laatste moeten luiden als volgt : « ...in het rechtsgebied waar hij voornemens is vooral werkzaam te zullen zijn ».

* * *

Artikel 6, 4°, van de Franse tekst bepaalt : « ...dans ce dernier cas, elle indique l'activité qu'elle considère comme principale ». In artikel 8, 6°, van de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister, zoals deze is gewijzigd door de wet van 16 augustus 1963, komt dezelfde tekst voor.

De Nederlandse tekst van het ontwerp ware beter in overeenstemming met de Franse indien hij als volgt was gesteld : « ...in dit laatste geval bepaalt hij welk ambacht hij als zijn hoofdambacht beschouwt ».

* * *

Om reden van overeenstemming met de Nederlandse tekst schrijven men in artikel 6, 6° *in fine*, van de Franse tekst : « ...pour exercer cette activité ». Artikel 6, 7°, van de Franse tekst zou moeten luiden : « la date à laquelle elle se propose de commencer cette activité ».

* * *

Zo de Regering niet moest ingaan op de in de aanvang van het advies gedane suggestie, strekkende tot het toekennen van het handelsrechtelijk karakter aan de rechtspersoon die tot doel heeft een ambachtsactiviteit uit te oefenen, — in welk geval artikel 7 wegvalt —, zou artikel 7, 1°, van de Nederlandse tekst met de Franse tekst in overeenstemming moeten worden gebracht.

* * *

prestation d'un travail principalement matériel fourni en vertu d'un contrat de louage d'industrie, du moment qu'elle s'accompagne... de la fourniture de marchandises », il va de soi que n'est pas commerçant, mais artisan, celui qui accomplit des prestations d'un travail principalement matériel en vertu d'un contrat de louage d'industrie, du moment que ces prestations ne sont pas accompagnées de la fourniture de marchandises.

Certes, cette définition doit être adaptée de manière à ranger dans l'un ou dans l'autre groupe les cas où la prestation de travail s'accompagne de la fourniture occasionnelle de marchandise.

La seconde raison avancée par l'exposé des motifs paraît manquer tout autant de pertinence. Sans doute peut-on regretter que la notion juridique d'artisan ne se confonde pas avec la notion économique ou sociologique de ce terme, mais, dans l'état actuel des choses, il ne saurait en être autrement puisque l'antithèse « commerçant-artisan » découle du Code de commerce même, tel qu'il a été modifié par la loi du 3 juillet 1956.

Sur le plan juridique, il est évident, en effet, qu'en adoptant le critère inscrit à l'article 2, alinéa 2, du Code de commerce, le législateur a élevé une barrière très nette entre les commerçants et les artisans.

Dans l'intérêt d'un langage juridique clair et précis, il est souhaitable dès lors que la terminologie inaugurée par la loi du 3 juillet 1956 reçoive une consécration définitive.

Cette manière de voir rejoint d'ailleurs le vœu exprimé à l'époque à la Chambre des Représentants de voir la loi sur l'accès à la profession, actuellement la loi du 24 décembre 1958, définir la notion d'artisanat.

À la suggestion faite dans ce sens par M. le Représentant Deruelles, le Ministre des Classes moyennes répondit que cela lui paraissait superflu, « la définition de l'artisanat se trouvant dans la loi sur le registre artisanal » (Chambre, doc. 1958-1959, n° 44-4).

C'est pourquoi le Conseil d'Etat propose pour les articles 1er et 2 la rédaction suivante :

« Article 1er. — Il est tenu au greffe du tribunal de commerce, par le référendaire, ou au greffe du tribunal civil exerçant la juridiction consulaire, par le greffier, un registre de l'artisanat où tout artisan au sens de la loi est immatriculé.

Article 2. — Est artisan pour l'application de la présente loi toute personne physique (ou morale) qui accomplit habituellement, soit à titre principal, soit à titre d'appoint, en vertu d'un contrat de louage d'industrie, des prestations de travail principalement matériel, pour autant que ces prestations ne soient pas ou ne soient qu'occasionnellement accompagnées de la fourniture de marchandise ».

* * *

L'article 4, alinéa 1er, *in fine*, du texte français porte : « ...dans le ressort duquel elle compte exercer principalement cette activité ». Le texte néerlandais correspondant dit : « ...in het rechtsgebied waar hij zijn hoofdactiviteit wenst uit te oefenen ».

Comme c'est le texte français qui paraît refléter les intentions exactes du Gouvernement, il conviendrait de rédiger la version néerlandaise ainsi qu'il suit : « ...in het rechtsgebied waar hij voornemens is vooral werkzaam te zullen zijn ».

* * *

L'article 6, 4°, dispose : « ...dans ce dernier cas, elle indique l'activité qu'elle considère comme principale ». Une disposition identique figure à l'article 8, 6°, de la loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce, telle qu'elle a été modifiée par la loi du 16 août 1963.

La version néerlandaise du projet serait mieux en concordance avec le texte français si elle était rédigée ainsi qu'il suit : « ...in dit laatste geval bepaalt hij welk ambacht hij als zijn hoofdambacht beschouwt ».

* * *

Par souci de concordance avec la version néerlandaise, il convient de dire à l'article 6, 6° *in fine*, du texte français : « ...pour exercer cette activité ». L'article 6, 7°, devrait porter « la date à laquelle elle se propose de commencer cette activité ».

* * *

Dans l'éventualité où le Gouvernement ne donnerait pas suite à la suggestion faite au début du présent avis de réputer commerçante la personne morale ayant pour objet l'exercice d'une activité artisanale — auquel cas l'article 7 tombe —, il s'indiquerait de mettre l'article 7, 1°, de la version néerlandaise en concordance avec le texte français.

* * *

Voorts blijkt uit de inlichtingen verstrekt door de afgevaardigde der Regering, dat voor de coöperatieve vennootschap met veranderlijk kapitaal een bijzondere bepaling moet worden voorzien, die in gelijkaardige bewoordingen zou zijn opgesteld als de bepaling die voorkomt in artikel 9, 1°, van de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister zoals deze werd gewijzigd door de wet van 16 augustus 1963.

Regering houdende hiermede zou artikel 7, 1°, moeten luiden als volgt :

« 1° de firma of bijzondere benaming, eventueel de verkorte benaming of de beginletters, het bedrag van het maatschappelijk kapitaal of, indien het een coöperatieve vennootschap met veranderlijk kapitaal betreft, het minimumbedrag van het maatschappelijk kapitaal, alsook het adres van de maatschappelijke zekel ».

In artikel 7, 8°, van de Nederlandse tekst, schrijve men in overeenstemming met de Franse tekst « de eventuele handelsactiviteiten welke... ».

* * *

Artikel 8 bepaalt dat de Koning voor de toepassing van de bepalingen van 4° en 8° van de artikelen 6 en 7, de lijst der benaming van de ambachten zal vaststellen.

Vermits krachtens artikel 10 van de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister, de Koning reeds bevoegd is de lijst der benamingen van de handelsactiviteiten vast te stellen, is het overbodig het Staatshoofd een tweede maal dezelfde bevoegdheid te verlenen.

Artikel 8 zou derhalve moeten luiden als volgt :

« Artikel 8. — De Koning zal, voor de toepassing van artikel 6, 4°, en van artikel 7, 4°, de lijst der benamingen van de ambachten vaststellen ».

* * *

Bij de aanvang van artikel 9 van de Nederlandse tekst schrijve men : « Elke natuurlijke (of rechts) persoon van Belgische of van vreemde nationaliteit... ».

* * *

In artikel 10 van de Nederlandse tekst ontbreekt na het woord « wanneer », de volgende zinsnede : « buiten het geval bedoeld in artikel 9, eerste lid, van deze wet... ».

* * *

In artikel 11 van de Nederlandse tekst ontbreekt na het woord « griffier » de volgende zinsnede : « ingediend door middel van een opgaaf, gedagtekend en ondertekend... ».

* * *

In artikel 12, 1°, van de Nederlandse tekst vervange men « de bijzondere handelsnaam » door « de bijzondere benaming ». In het 2° schrijve men : « de wijziging welke in een of meer vermeldingen... ».

* * *

Artikel 13 van de Nederlandse tekst luidt als volgt : « In geval van opheffing van de ingeschreven ambachtszaak... ». Deze zinsnede zou moeten vervangen worden door volgende tekst : « In geval van beëindiging van de ingeschreven ambachtsactiviteit... ».

* * *

De aanvang van artikel 14 van de Nederlandse tekst ware beter gesteld als volgt :

« Artikel 14. — De verzoeker van Belgische of vreemde nationaliteit... ».

* * *

Artikel 18, § 1, vermeldt drie soorten rechterlijke uitspraken waarvan het centraal ambachtsregister in kennis moet worden gesteld. Vermits in geen enkel van de drie gevallen de rechtbank van koophandel blijkt bevoegd te zijn, moeten de woorden « de referendaris of » in het eerste en tweede lid worden weggelaten.

Artikel 18, § 2, van de Nederlandse tekst is niet in overeenstemming met de Franse tekst. De woorden « of griffier van elk der rechtbanken waarbij de betrokkene... » moeten worden vervangen door : « of griffier van de rechtbank waarbij de betrokkene... ».

Ten einde aan te sluiten bij de tekst van artikel 24, § 2, van de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister, gewijzigd door de wet van 16 augustus 1963, dienen in artikel 18, § 2, van het ontwerp de woorden « waardoor hij verhaal inslaat » vervangen te worden door de woorden : « waarbij een rechtsmiddel daartegen wordt aangewend ».

Bij de aanvang van artikel 18, § 3, moeten de woorden : « De referendaris of » worden weggelaten om dezelfde reden als hierboven

D'autre part, les précisions fournies par le délégué du Gouvernement ont fait ressortir la nécessité de prévoir une disposition spéciale pour les sociétés coopératives à capital variable, disposition qui serait analogue à celle qui figure à l'article 9, 1°, de la loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce, telle qu'elle a été modifiée par la loi du 16 août 1963.

En conséquence, l'article 7, 1°, se lirait ainsi qu'il suit :

« 1° sa raison sociale ou sa dénomination particulière, son appellation abrégée ou son sigle éventuel, le montant du capital social ou, s'il s'agit d'une société coopérative à capital variable, le montant minimal du capital social, ainsi que l'adresse du siège social ».

A l'article 7, 8°, du texte néerlandais, il convient d'écrire par souci de concordance avec la version française : « de eventuele handelsactiviteiten welke... ».

* * *

L'article 8 prévoit que le Roi, pour l'application des dispositions prévues aux 4° et 8° des articles 6 et 7, arrêtera la nomenclature des activités artisanales.

L'article 10 de la loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce ayant déjà conféré au Roi le pouvoir de ce faire pour les activités commerciales, une seconde habilitation est superflue.

L'article 8 devrait par suite être rédigé ainsi qu'il suit :

« Article 8. — Le Roi, pour l'application de l'article 6, 4°, et de l'article 7, 4°, arrêtera la nomenclature des activités artisanales ».

* * *

L'article 9 de la version néerlandaise devrait débiter ainsi qu'il suit : « Elke natuurlijke (of rechts) persoon van Belgische of vreemde nationaliteit... ».

* * *

A l'article 10 du texte néerlandais, le membre de phrase « buiten het geval bedoeld in artikel 9, eerste lid, van deze wet » a été omis après le mot « wanneer ».

* * *

A l'article 11 de la même version, le membre de phrase « ingediend door middel van een opgaaf, gedagtekend en ondertekend » doit être inséré à la suite du mot « griffier ».

* * *

A l'article 12 de la version néerlandaise, il convient, au 1°, de remplacer les mots « de bijzondere handelsnaam » par « de bijzondere benaming », et, au 2°, de dire « de wijziging welke in een of meer vermeldingen... ».

* * *

L'article 13 du texte néerlandais débute par les mots : « In geval van opheffing van de ingeschreven ambachtszaak... ». Il y aurait lieu de substituer à ce membre de phrase le texte suivant : « In geval van beëindiging van de ingeschreven ambachtsactiviteit... ».

* * *

Le début de l'article 14, version néerlandaise, gagnerait à être rédigé ainsi qu'il suit :

« Artikel 14. — De verzoeker van Belgische of vreemde nationaliteit... ».

* * *

L'article 18, § 1er, mentionne trois sortes de décisions judiciaires dont avis doit être donné au registre central de l'artisanat. Comme aucun des cas visés ne semble ressortir au tribunal de commerce, les mots « le référendaire ou », figurant aux alinéas 1er et 2, doivent être omis.

La version néerlandaise de l'article 18, § 2, n'est pas en concordance avec le texte français. Il y a lieu de remplacer les mots « of griffier van elk der rechtbanken waarbij de betrokkene... » par « of griffier van de rechtbank waarbij de betrokkene... ».

Dans la version néerlandaise de l'article 18, § 2, du projet, il convient de remplacer les mots « waardoor hij verhaal inslaat » par les mots « waarbij een rechtsmiddel daartegen wordt aangewend », qui sont ceux de l'article 24, § 2, de la loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce, modifiée par la loi du 16 août 1963.

Au début du § 3 du même article 18, les mots « Le référendaire ou » sont à omettre pour la raison précisée à l'occasion de l'examen du § 1er.

is aangegeven betreffende § 1. Voor het overige zou de redactie van de Nederlandse tekst best aansluiten bij die van artikel 24, § 3, van de wet op het handelsregister, zoals zij door de wet van 16 augustus 1963 is gewijzigd.

* * *

Artikel 21, tweede en derde lid, ware beter als volgt gesteld :

« Deze geeft de betrokkene bij een ter post aangetekende brief kennis van die mededeling en verwittigt hem, dat hij de inschrijving een maand na het verzenden van de aangetekende brief zal doorhalen, tenzij de betrokkene binnen dezelfde termijn bewijst dat er een rechtsmiddel is aangewend op grond van de wet of bijzondere reglementering die voor de uitoefening van het beroep van toepassing is.

De referendaris of griffier verricht de doorhaling bij het verstrijken van die termijn, tenzij er kennisgeving is van het rechtsmiddel als bedoeld in het vorig lid ».

In de Franse tekst van artikel 21, derde lid, dient het woord « compétent » weg te vallen.

* * *

Artikel 25 stemt overeen met artikel 33bis van de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister, zoals zij door de wet van 16 augustus 1963 is gewijzigd. Voor de redactie van de Nederlandse tekst van het ontwerp is het wenselijk artikel 33bis na te volgen.

* * *

In artikel 26 van de Nederlandse tekst schrijve men in het eerste lid « akten » in plaats van « acten », en in het tweede lid vervange men « handelsdoeleinden » door « beroepsdoeleinden ».

* * *

Hoofdstuk VIII bepaalt de straffen. Het is opvallend dat deze straffen veel zwaarder zijn dan die voorzien door de wet van 28 februari 1958 houdende oprichting van het ambachtsregister. Deze wet voorziet slechts een geldboete van 1 frank tot 25 frank; voor vrijwillige onjuiste opgaven bedraagt de geldboete van 26 frank tot 100 frank.

* * *

De aanvang van artikel 35 luidt als volgt : « In artikel 59¹, 35° ».

* * *

In artikel 36 schrijve men : « ...gewijzigd bij artikel 8 van de wet van 13 augustus 1947 en bij artikel 49 van de wet van 3 juli 1956... ».

* * *

In de laatste zinsnede van artikel 38 zouden de woorden « aanvragen tot verbetering of doorhaling van inschrijvingen » moeten vervangen worden door « vorderingen tot verbetering of doorhaling van inschrijvingen », ten einde de tekst te doen overeenstemmen met hoofdstuk VI.

* * *

Luidens artikel 41 treedt de bepaling houdende opheffing van de wet van 28 februari 1958 in werking op de datum der afkondiging van de wet in ontwerp. Het zou beter met de algemene rechtsbeginselen stroken wanneer de datum der afkondiging werd vervangen door de datum der bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van de wet in ontwerp.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : F. Lepage, raadsheer van State, voorzitter,

H. Buch en G. Van Bunnens, raadsheren van State,

J. Limpens en R. de Ryke, bijzitters van de afdeling wetgeving,

Mevrouw : J. De Koster, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. F. Lepage.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. Van Assche, auditeur.

De Griffier,

De Voorzitter,

(get.) J. DE KOSTER.

(get.) F. LEPAGE.

En outre, la version néerlandaise devrait s'inspirer du texte de l'article 24, § 3, de la loi sur le registre du commerce, telle qu'elle a été modifiée par la loi du 16 août 1963.

* * *

Dans sa version néerlandaise l'article 21, alinéas 2 et 3, serait mieux rédigé ainsi qu'il suit :

« Deze geeft de betrokkene bij een ter post aangetekende brief kennis van die mededeling en verwittigt hem, dat hij de inschrijving een maand na het verzenden van de aangetekende brief zal doorhalen, tenzij de betrokkene binnen dezelfde termijn bewijst dat er een rechtsmiddel is aangewend op grond van de wet of bijzondere reglementering die voor de uitoefening van het beroep van toepassing is.

De referendaris of griffier verricht de doorhaling bij het verstrijken van die termijn, tenzij er kennisgeving is van het rechtsmiddel als bedoeld in het vorig lid ».

A l'article 21, alinéa 3, le mot « compétent » doit être supprimé.

* * *

L'article 25 correspond à l'article 33bis de la loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce, telle qu'elle a été modifiée par la loi du 16 août 1963. Il serait souhaitable de s'inspirer de cet article pour le texte néerlandais du projet.

* * *

Dans la version néerlandaise de l'article 26, il convient de remplacer, à l'alinéa 1er, « akten » par « acten » et, à l'alinéa 2, « beroepsdoeleinden » par « handelsdoeleinden ».

* * *

Le chapitre VIII traite des sanctions. On constate que ces sanctions sont sensiblement plus sévères que celles qu'édicté la loi du 28 février 1958 portant création du registre de l'artisanat; cette loi ne prévoit qu'une amende de 1 franc à 25 francs; pour les déclarations sciemment inexactes, cette amende est de 26 francs à 100 francs.

* * *

Au début de l'article 35 il convient de lire : « Dans l'article 59¹, 35° ».

* * *

A l'article 36, il y a lieu de dire : « ...modifié par l'article 8 de la loi du 13 août 1947 et par l'article 49 de la loi du 3 juillet 1956... ».

* * *

Pour assurer la concordance de l'article 38 avec les dispositions du chapitre VI, il s'indique de substituer aux mots « demandes tendant à la rectification ou à la radiation des immatriculations » les mots « actions en rectification ou en radiation des immatriculations ».

* * *

En vertu de l'article 41, la disposition abrogeant la loi du 28 février 1958 entrera en vigueur à la date de la promulgation de la loi en projet. Il serait plus conforme aux principes généraux du droit de remplacer cette date par celle de la publication de la loi au *Moniteur belge*.

La chambre était composée de :

Messieurs : F. Lepage, conseiller d'Etat, président.

H. Buch et G. Van Bunnens, conseillers d'Etat,

J. Limpens et R. de Ryke, assesseurs de la section de législation,

Madame : J. De Koster, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. F. Lepage.

Le rapport a été présenté par M. W. Van Assche, auditeur.

Le Greffier,

Le Président,

(s.) J. DE KOSTER.

(s.) F. LEPAGE.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Middenstand, van Onze Minister van Justitie en van Onze Minister van Financiën en op het advies van Onze in raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Middenstand, Onze Minister van Justitie en Onze Minister van Financiën zijn gelast in Onze Naam bij de Wetgevende Kamers, het wetsontwerp in te dienen waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I.

Inschrijving in het Ambachtsregister.

Eerste artikel.

Ter Griffie van de rechtbank van koophandel wordt door de referendaris, of ter griffie van de burgerlijke rechtbank met rechtsmacht in handelszaken door de griffier, een ambachtsregister gehouden waarin iedere niet handel drijvende ambachtsman wordt ingeschreven.

Art. 2.

Voor de toepassing van deze wet is niet handel drijvende ambachtsman iedere natuurlijke persoon die gewoonlijk, hetzij als hoofdberoep, hetzij als bijberoep, krachtens een contract van huur van diensten, hoofdzakelijk materiële arbeidsprestaties levert voor zover daarmee geen levering van waren of slechts toevallige levering van waren gepaard gaat.

Art. 3.

Bij afwijking van artikel 212 van de geordende wetten op de handelsvennootschappen, wordt voor de toepassing van de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister, gewijzigd door de wet van 16 augustus 1963, als handelaar beschouwd ieder privaatrechtelijk rechtspersoon opgericht onder de vorm ener handelsvennootschap met als doel de uitoefening van een ambachtsbedrijvigheid.

Art. 4.

De inschrijving van een niet handel drijvende ambachtsman in het ambachtsregister bestaat uit de gezamenlijke vermeldingen betreffende deze ambachtsman, vereist door de wet en gewijzigd in overeenstemming met de voorschriften ervan.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu l'avis du Conseil d'Etat;

Sur la proposition de Notre Ministre des Classes Moyennes, de Notre Ministre de la Justice et de Notre Ministre des Finances et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Classes Moyennes, Notre Ministre de la Justice et Notre Ministre des Finances sont chargés de présenter en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

CHAPITRE I.

De l'immatriculation au registre de l'artisanat.

Article premier.

Il est tenu au greffe du tribunal de commerce, par le référendaire, ou au greffe du Tribunal civil exerçant la juridiction consulaire, par le greffier, un registre de l'artisanat où tout artisan non commerçant est immatriculé.

Art. 2.

Pour l'application de la présente loi, est artisan non commerçant toute personne physique qui accomplit habituellement, soit à titre principal, soit à titre d'appoint, en vertu d'un contrat de louage d'industrie, des prestations de travail principalement matériel pour autant que ces prestations ne soient pas ou ne soient qu'occasionnellement accompagnées de la fourniture de marchandise.

Art. 3.

Par dérogation à l'article 212 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales, toute personne morale de droit privé ayant emprunté la forme d'une société commerciale et dont l'objet est l'exercice d'une activité artisanale est réputée commerciale pour l'application de la loi du 3 juillet 1956 sur le registre de commerce, modifié par la loi du 16 août 1963.

Art. 4.

L'immatriculation d'un artisan non commerçant au registre de l'artisanat est l'ensemble des mentions relatives à cet artisan, exigées par la loi et modifiées conformément à ses prescriptions.

Art. 5.

Elke natuurlijke persoon van Belgische of vreemde nationaliteit, die voornemens is een bij artikel 2 bepaalde ambachtsbedrijvigheid uit te oefenen, moet vooraf verzoeken om zijn inschrijving in het ambachtsregister dat gehouden wordt ter griffie van de rechtbank van koophandel of ter griffie van de burgerlijke rechtbank met rechtsmacht in handelszaken, in het rechtsgebied waar hij voornemens is vooral werkzaam te zullen zijn.

Ingeval echter een nog werkend ambachtsbedrijf onder de levenden of wegens overlijden overgedragen wordt, dient de inschrijving van de nieuwe exploitant slechts binnen een maand na de overdracht of na de aanvaarding van de nalatenschap te geschieden.

Art. 6.

Om de inschrijving wordt verzocht door middel van een opgaaf, gedagtekend en ondertekend door de verzoeker of diens lasthebber die een speciale volmacht moet bezitten.

Art. 7.

De verklaring van de niet handel drijvende ambachtsman dient te vermelden :

1°) zijn naam, voornamen, geslacht, beroep(en), woonplaats en indien nodig, zijn bijnaam of schuilnaam;

2°) de plaats en datum van zijn geboorte;

3°) zijn nationaliteit, en in voorkomend geval, zijn vroegere nationaliteiten; in het laatstgenoemde geval dient de aanvrager de wijze en de datum van het verkrijgen van nationaliteit te bepalen;

4°) het enige ambacht of eventueel de ambachten van verschillende aard die hij voornemens is uit te oefenen; in dit laatste geval bepaalt hij welk ambacht hij als zijn hoofdambacht beschouwt.

5°) het adres, de benaming en het eventuele uithangbord van de inrichtingen waar het ambacht uitgeoefend dit laatste geval bepaalt hij welk ambacht hij als zijn hoofd-inrichting, een filiaal of een bijkantoor is;

6°) de verwijzingen naar de stukken, waaruit blijkt dat hij voldoet aan de eventueel door de wetten en reglementen gestelde voorwaarden om het ambacht uit te oefenen;

7°) de datum waarop hij voornemens is het ambacht te beginnen;

8°) de eventuele handelsbedrijvheden welke hij zowel in België als elders uitoefent, alsook de adressen en de inschrijvingsnummers van de hoofdinrichtingen, filialen of bijkantoren waar, deze werkzaamheden worden uitgeoefend.

Art. 8.

De Koning zal, voor de toepassing van artikel 7, 4°, de lijst der benamingen van de ambachten vaststellen.

HOOFDSTUK II.

Wijziging
en doorhaling van het ingeschrevene.

Art. 9.

Elke natuurlijke persoon van Belgische of vreemde nationaliteit, die een andere ambachtelijke bedrijvigheid wil

Art. 5.

Toute personne physique belge ou étrangère qui se propose d'exercer une activité artisanale telle qu'elle est définie à l'article 2, doit, au préalable, demander son immatriculation au registre de l'artisanat tenu au greffe du Tribunal de commerce ou au greffe du Tribunal civil exerçant la juridiction consulaire dans le ressort duquel elle compte exercer principalement cette activité.

Toutefois, en cas de transmission entre vifs ou pour cause de mort, d'une entreprise artisanale en activité, l'immatriculation du nouvel exploitant ne doit être prise que dans le mois de la transmission ou de l'acceptation de la succession.

Art. 6.

L'immatriculation est demandée au moyen d'une déclaration datée et signée par le requérant ou par son mandataire, muni d'une procuration spéciale.

Art. 7.

La déclaration de l'artisan non commerçant indique :

1°) ses nom, prénoms, sexe, profession(s) et domicile; et s'il y a lieu son surnom ou pseudonyme;

2°) le lieu et la date de sa naissance;

3°) sa nationalité et, le cas échéant, ses nationalités précédentes; dans ce dernier cas, le requérant doit préciser le mode et la date d'acquisition de sa nationalité;

4°) l'activité unique ou éventuellement les activités artisanales de nature différente qu'il se propose d'exercer; dans ce dernier cas, il indique l'activité qu'il considère comme principale;

5°) l'adresse, la dénomination, et l'enseigne éventuelle des établissements où l'activité artisanale est exercée en précisant qu'il s'agit d'un établissement principal, d'une succursale ou d'une agence;

6°) les références aux documents établissant qu'il remplit les conditions éventuellement requises par les lois et règlements pour exercer cette activité artisanale;

7°) la date à laquelle il se propose de commencer cette activité artisanale;

8°) les activités commerciales éventuelles qu'il exerce conjointement tant en Belgique qu'ailleurs, ainsi que les adresses et les numéros d'immatriculation des établissements principaux, succursales ou agences où elles sont exercées.

Art. 8.

Le Roi, pour l'application de l'article 7, 4°, arrêtera la nomenclature des activités artisanales.

CHAPITRE II.

Des inscriptions modificatives et de la radiation
de l'immatriculation.

Art. 9.

Toute personne physique belge ou étrangère, qui se propose d'exercer une activité artisanale différente de celle

uitoefenen dan deze welke hij reeds uitoefent, moet vooraf om wijziging van zijn inschrijving verzoeken.

Wanneer de uitoefening van het nieuw ambacht echter voortvloeit uit een overdracht onder levenden of wegens overlijden, moet de ingeschreven persoon slechts binnen een maand na de overdracht of de aanvaarding van de nalatenschap tot wijziging overgaan.

Art. 10.

Wanneer buiten het geval bedoeld in artikel 9, eerste lid, van deze wet, één van de vermeldingen van de inschrijving niet meer overeenstemt met de toestand welke zij moet beschrijven, is de ingeschreven ambachtsman verplicht, binnen een maand na de verandering in zijn toestand, om wijziging van het ingeschrevene te verzoeken bij de griffie van de rechtbank waar het ambachtsregister met de inschrijving berust.

Art. 11.

Het verzoek om wijziging wordt bij de referendaris of griffier ingediend door middel van een opgaaf, gedagtekend en ondertekend door de verzoeker of diens lasthebber die een speciale volmacht moet bezitten.

Art. 12.

Wanneer het wijzigingen betreft, dient te worden opgegeven :

1°) de naam, de benaming, het adres en het inschrijvingsnummer van de verzoeker;

2°) de wijziging welke in een of meer vermeldingen van de inschrijving moet worden aangebracht.

Art. 13.

Ingeval van beëindiging van de ingeschreven ambachtsbedrijvigheid moeten de ambachtsman of zijn erfgenamen binnen één jaar na het opheffen om doorhaling van de inschrijving verzoeken, bij gebreke daarvan kan dit ambts-halve geschieden.

HOOFDSTUK III.

Bij de opgaaf te voegen stukken.

Art. 14.

De verzoeker van Belgische of vreemde nationaliteit moet bij zijn opgaaf een door de overheid, die ze afgeleverd heeft, eensluidend verklaard afschrift voegen van de stukken waaruit blijkt dat hij de door de bijzondere wetten en reglementen gestelde voorwaarden vervult voor het uitoefenen van het ambacht waarvoor hij om inschrijving of wijziging van inschrijving verzoekt.

HOOFDSTUK IV.

Het centraal ambachtsregister.

Art. 15.

Door de Minister van Middenstand wordt een centraal ambachtsregister gehouden, waarin alle inschrijvingen,

qu'elle exerce déjà, doit au préalable, demander une inscription modificative de son immatriculation.

Toutefois, lorsque l'exercice de la nouvelle activité artisanale résulte d'une transmission entre vifs ou pour cause de mort, la personne immatriculée ne doit faire procéder à l'inscription modificative que dans le mois de la transmission ou de l'acceptation.

Art. 10.

Lorsqu'en dehors du cas décrit au premier alinéa de l'article 9 de la présente loi, une des mentions de l'immatriculation ne correspond plus à la situation qu'elle doit décrire, l'artisan immatriculé a l'obligation de demander, dans le mois du changement advenu dans sa situation, une inscription modificative au greffe du Tribunal où se trouve le registre de l'artisanat qui la contient.

Art. 11.

L'inscription modificative est demandée au référendaire ou au greffier sous forme d'une déclaration datée et signée par le requérant ou par son mandataire muni d'une procuration spéciale.

Art. 12.

La déclaration aux fins d'inscription modificative doit indiquer :

1°) le nom, la dénomination, l'adresse et le numéro d'immatriculation du requérant;

2°) la modification à apporter à une ou plusieurs mentions de l'immatriculation.

Art. 13.

En cas de cessation de l'activité artisanale qui a fait l'objet d'une immatriculation, l'artisan ou ses héritiers doivent, dans l'année de la cessation, requérir la radiation de l'immatriculation; à leur défaut il peut y être procédé d'office.

CHAPITRE III.

Des documents à annexer aux déclarations.

Art. 14.

Le requérant belge ou étranger, doit annexer à sa déclaration une copie, certifiée conforme par l'autorité qui les a délivrés, des documents établissant qu'il réunit les conditions requises par les lois et règlements particuliers en vue de l'exercice de l'activité artisanale pour laquelle il demande son immatriculation ou une inscription modificative de son immatriculation.

CHAPITRE IV.

Du registre central de l'artisanat.

Art. 15.

Il est tenu par le Ministre des Classes Moyennes un registre central de l'artisanat où sont réunies toutes les

welke in alle ambachtsregisters van het Rijk voorkomen, worden samengebracht.

HOOFDSTUK V.

Verplichtingen van de referendarissen en griffiers.

Art. 16.

De referendaris of de griffier is gehouden de inschrijvingen en wijzigingen te doen welke hem worden gevraagd. Hij moet dit echter weigeren bij verzuim van een der vermeldingen welke de opgaaf moet bevatten, of wanneer een van de daarbij te voegen stukken ontbreekt.

Hij tekent de opgaaf voor gezien, en zet er het inschrijvingsnummer op.

Een afschrift van de opgaaf wordt aan de verzoeker afgegeven of toegezonden.

Art. 17.

§ 1. — De griffier van het gerecht dat ze heeft uitgesproken, stelt het centraal ambachtsregister in kennis van de vonnissen of arresten :

1°) tot verbetering of doorhaling van een inschrijving in het ambachtsregister;

2°) houdende verbod tot het uitoefenen van een activiteit waarvoor de inschrijving in het ambachtsregister is vereist;

3°) tot veroordeling wegens de bij artikelen 30 tot 32 bedoelde inbreuken.

De griffier verwittigt de betrokkene van de kennisgeving die hij aan het centraal ambachtsregister heeft gedaan en wijst er hem tevens op dat hij gebruik kan maken van het in § 2 van dit artikel bedoelde recht.

Het centraal ambachtsregister zendt een afschrift van de kennisgeving aan de referendaris of de griffier van de rechtbank waar het ambachtsregister wordt gehouden waarin de betrokkene ingeschreven is.

Deze kennisgevingen worden gevoegd bij de opgaaf van inschrijving van de betrokkene.

§ 2. — De ingeschrevene tegen wie in een van de onder § 1 vermelde zaken een rechterlijke beslissing is geweest, kan van de akte waarbij een rechtsmiddel daartegen wordt aangewend, een voor eensluidend verklaard afschrift zenden aan het centraal ambachtsregister. Zodra het dit afschrift heeft ontvangen, zendt het centraal ambachtsregister bericht aan de referendaris of griffier van de rechtbank waarbij de betrokkene in het ambachtsregister ingeschreven staat.

De referendaris of griffier voegt dit bericht bij de inschrijvingsopgaaf.

§ 3. — De griffier van de rechtbank die ze heeft uitgesproken, stelt het centraal ambachtsregister in kennis van de vonnissen en arresten waarbij een rechterlijke beslissing wordt vernietigd die betrekking heeft op één van de zaken genoemd in § 1 of waarbij eerherstel wordt verleend met betrekking tot een van die zaken.

Het centraal ambachtsregister zendt een afschrift van de kennisgeving aan de referendaris of de griffier van de rechtbank in het ambachtsregister waarvan de betrokkene is ingeschreven.

immatriculations contenues dans tous les registres de l'artisanat du royaume.

CHAPITRE V.

Des obligations des référendaires et des greffiers.

Art. 16.

Le référendaire ou le greffier est tenu de procéder aux immatriculations et aux inscriptions modificatives qui lui sont demandées. Il doit toutefois les refuser en cas d'omission d'une des mentions que doit contenir la déclaration et en cas d'absence d'un des documents qui doivent être annexés à celles-ci.

Il revêt de son visa la déclaration et y porte le numéro d'immatriculation.

Copie de la déclaration est remise ou envoyée au requérant.

Art. 17.

§ 1. — Le greffier de la juridiction qui les a prononcés, avise le registre central de l'artisanat, des jugements ou arrêts :

1°) portant rectification ou radiation d'immatriculation au registre de l'artisanat;

2°) portant défense de l'exercice d'une activité nécessitant une inscription au registre de l'artisanat;

3°) portant condamnation du chef des infractions décrites aux articles 30 à 32.

En même temps que le greffier avertit l'intéressé de l'avis qu'il a donné au registre central de l'artisanat, il lui indique qu'il lui est loisible de faire usage de la faculté prévue au § 2 du présent article.

Le registre central de l'artisanat transmet copie de l'avis au référendaire ou au greffier du Tribunal qui tient le registre de l'artisanat où l'intéressé est immatriculé.

Ces avis sont annexés à la déclaration d'immatriculation de l'intéressé.

§ 2. — Il est loisible à la personne immatriculée qui fait l'objet d'une décision judiciaire relative à l'une des matières énumérées au § 1, d'envoyer au registre central une copie certifiée conforme de l'acte par lequel il est exercé un recours contre cette décision. Dès réception de cette copie, le registre central envoie un avis au référendaire ou au greffier du Tribunal qui tient le registre de l'artisanat où l'intéressé est immatriculé.

Cet avis est annexé par le référendaire ou le greffier à la déclaration d'immatriculation.

§ 3. — Le greffier de la juridiction qui les a prononcés, avise le registre central de l'artisanat des jugements ou arrêts mettant à néant une décision judiciaire relative à une des matières énumérées au § 1er ou accordant réhabilitation relativement à l'une de ces matières.

Le registre central de l'artisanat transmet copie de l'avis au référendaire ou au greffier du tribunal au registre de l'artisanat duquel l'intéressé est immatriculé.

Bij ontvangst van deze kennisgeving schrapt de griffier of de referendaris alle vermeldingen die bij de opgaaf van de betrokkene zijn gevoegd en betrekking hebben op de beslissing welke nietig verklaard is of waarvoor eerherstel is verleend, alsmede de kennisgevingen van de aanwending van rechtsmiddelen tegen deze beslissing.

HOOFDSTUK VI.

Vorderingen tot verbetering en doorhaling.

Art. 18.

Alle natuurlijke of rechtspersonen die er belang bij hebben, kunnen in rechte de verbetering van elke onjuiste vermelding in een inschrijving vorderen.

Art. 19.

De personen vermeld in artikel 18 kunnen in rechte de doorhaling vorderen :

1°) van de in strijd met artikel 16 aanvaarde inschrijvingen en wijzigingen;

2°) van de inschrijvingen of wijzigingen ten verzoeken van personen ten aanzien van dewelke een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing vaststelt dat zij niet de krachtens de bijzondere wetten en reglementen gestelde voorwaarden vervullen voor de uitoefening van het ambacht dat het voorwerp is van deze inschrijving of van deze wijziging.

Art. 20.

Wanneer personen niet meer voldoen aan de bij de bijzondere wetten en reglementen gestelde voorwaarden voor de uitoefening van hun ambacht, deelt het centraal ambachtsregister dit mede aan de bevoegde referendaris of griffier.

Deze geeft de betrokkene bij een ter post aangetekende brief kennis van die mededeling en verwittigt hem, dat hij de inschrijving een maand na het verzenden van de aangetekende brief zal doorhalen, tenzij de betrokkene binnen dezelfde termijn bewijst dat er een rechtsmiddel is aangewend op grond van de wet of bijzondere reglementering die voor de uitoefening van het beroep van toepassing is.

De referendaris of griffier verricht de doorhaling bij het verstrijken van deze termijn, tenzij er kennisgeving is van het rechtsmiddel als bedoeld in het vorig lid.

Art. 21.

Is bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen tot verbetering of tot doorhaling, de burgerlijke rechtbank bij welker griffie het ambachtsregister berust met de inschrijving welke geheel of gedeeltelijk moet worden verbeterd of doorgehaald.

HOOFDSTUK VII.

Openbaarheid van het ambachtsregister en van het centraal ambachtsregister.

Art. 22.

Enieder kan, betreffende een bepaalde persoon, kosteloos inzage nemen van het ambachtsregister, en zich, op

Dès réception de cet avis, le greffier ou le référendaire supprime toutes les mentions annexées à la déclaration de l'intéressé et relatives à la décision mise à néant ou pour laquelle la réhabilitation est intervenue, ainsi que les avis de recours contre cette décision.

CHAPITRE VI.

Des actions en rectification et en radiation.

Art. 18.

Toutes personnes physiques ou morales qui y ont intérêt peuvent demander en justice la rectification de toute mention inexacte d'une immatriculation.

Art. 19.

Les personnes mentionnées à l'article 18 peuvent demander en justice la radiation :

1°) des immatriculations et des inscriptions modificatives reçues en violation de l'article 16;

2°) des immatriculations ou des inscriptions modificatives faites à la requête de personnes à l'égard desquelles une décision judiciaire ayant acquis force de chose jugée constate qu'elles ne remplissent pas les conditions requises par les lois et règlements particuliers pour exercer l'activité artisanale faisant l'objet de cette immatriculation ou de cette inscription modificative.

Art. 20.

Lorsque les personnes ne remplissent plus les conditions requises par les lois et règlements particuliers pour exercer leur activité artisanale, le registre central en fait part au référendaire ou au greffier compétent.

Celui-ci avise l'intéressé par lettre recommandée, de cette information et l'avertit qu'il procédera à la radiation de l'immatriculation à l'expiration d'un délai d'un mois à dater de l'envoi de cette lettre recommandée à moins que l'intéressé ne justifie, dans le même délai, de l'existence d'un recours prévu par la loi ou la réglementation particulière qui régit l'exercice de son activité.

Le référendaire ou le greffier procède à la radiation à l'expiration de ce délai et sauf notification du recours prévu à l'alinéa précédent.

Art. 21.

Le Tribunal compétent pour connaître des actions en rectification ou en radiation est le Tribunal civil dans le ressort duquel est situé le greffe où se trouve le registre de l'artisanat contenant l'immatriculation à rectifier ou à radier en tout ou en partie.

CHAPITRE VII.

De la publicité du registre de l'artisanat et du registre central de l'artisanat.

Art. 22.

Toute personne peut, concernant une personne déterminée consulter gratuitement le registre de l'artisanat et se

eigen kosten, door de referendaris of de griffier uittreksels uit het register doen geven.

Deze uittreksels vermelden niet de rechterlijke beslissingen betreffende de veroordelingen wegens inbreuken op de beschikkingen voorzien bij artikelen 30 tot 32.

Art. 23.

Eenieder kan betreffende en bepaalde persoon, kosteloos inzage nemen van het centraal ambachtsregister.

Art. 24.

De Koning bepaalt onder welke voorwaarden en volgens welke modaliteiten nieuwe inschrijvingen of wijzigingen van inschrijvingen, alsmede verbeteringen en doorhalingen van inschrijvingen in het ambachtsregister mogen worden medegedeeld aan bepaalde personen of mogen worden bekendgemaakt.

Art. 25.

Alle akten, facturen, brieven, bestellingen en andere soortgelijke stukken van professionele aard, welke uitgaan van personen die aan deze wet onderworpen zijn, dienen voluit geschreven of bij afkorting de woorden « Ambachtsregister » of « Registre de l'Artisanat » (A. R. of R. A.) te vermelden met opgave van de zetel van de Rechtbank en van het inschrijvingsnummer.

De voor de uitoefening van het beroep aangewende gebouwen en marktkramen, alsmede de vervoermiddelen welke hoofdzakelijk voor beroepsdoeleinden gebruikt worden, dragen op zichtbare wijze dezelfde aanduidingen.

Art. 26.

Elk dagvaardingsexploot dat betekend wordt op verzoek van een persoon die aan deze wet onderworpen is, vermeld het inschrijvingsnummer van het ambachtsregister van de verzoeker wanneer de vordering haar oorzaak heeft in een daad van zijn ambachtsactiviteit.

HOOFDSTUK VIII.

Sancties.

Art. 27.

Bij gebrek aan vermelding in het exploot van dagvaarding van het nummer der inschrijving in het ambachtsregister en behoudens verantwoording van die inschrijving op de datum waarop de eis werd ingesteld binnen de door de rechtbank gestelde termijn, verklaart deze de eis van ambtswege niet ontvankelijk.

Art. 28.

Ontontvankelijk is elke hoofdeis, tegeneis of eis tot tussenkomst welke zijn grond vindt in een ambachtsbedrijvigheid waarvoor de verzoeker niet ingeschreven was bij het instellen van de vordering.

De niet-ontvankelijkheid is gedeckt indien zij niet vóór iedere andere exceptie of verweermiddel wordt voorgelegd.

faire délivrer, à ses frais, par le référendaire ou le greffier des extraits du registre.

Ces extraits ne font pas mention des décisions judiciaires relatives aux condamnations pour infractions aux dispositions des articles 30 à 32.

Art. 23.

Toute personne peut concernant une personne déterminée consulter gratuitement le registre central de l'artisanat.

Art. 24.

Le Roi détermine dans quelles conditions et selon quelles modalités les inscriptions nouvelles ou modificatives ainsi que les rectifications et les radiations affectant des inscriptions au registre de l'artisanat pourront être communiquées à certaines personnes ou publiées.

Art. 25.

Tous les actes, factures, lettres, notes de commande et autres pièces analogues de nature professionnelle émanées de personnes soumises à la présente loi porteront les mots, écrits en toutes lettres ou en abréviation « Registre de l'artisanat » ou « Ambachtsregister » (R. A. ou A. R.) suivis de l'indication du siège du Tribunal et du numéro d'immatriculation.

Les immeubles et les échoppes sur les marchés publics, utilisés pour l'exercice d'une activité artisanale, ainsi que les véhicules à usage principalement professionnel, porteront, de façon apparente, les mêmes indications.

Art. 26.

Tout exploit d'ajournement signifié à la requête d'une personne soumise à la présente loi lorsque l'action trouve sa cause dans un acte de son activité artisanale fait mention du numéro sous lequel le requérant est immatriculé au registre de l'artisanat.

CHAPITRE VIII.

Des sanctions.

Art. 27.

A défaut de mention du numéro d'immatriculation au registre de l'artisanat dans l'exploit d'ajournement et sauf justification de cette inscription à la date de l'intentement de l'action dans le délai imparti par le Tribunal, celui-ci déclare d'office l'action non recevable.

Art. 28.

Est irrecevable toute action principale, reconventionnelle ou en intervention qui trouve sa cause dans une activité artisanale pour laquelle le requérant n'était pas immatriculé lors de l'intentement de l'action.

Cette non recevabilité est couverte si elle n'est proposée avant toute autre exception ou toute défense.

Art. 29.

Door de akten van de rechtspleging, die krachtens de artikelen 27 en 28 onontvankelijk wordt verklaard, worden de verjaring, alsmede de op straffe van nietigheid bepaalde rechtsplegingstermijnen gestuit.

Art. 30.

Wordt gestraft met geldboete van 26 frank tot 1.000 frank :

- 1°) hij die een bij artikel 2 bedoelde activiteit uitoefent waarvoor hij niet ingeschreven is in het ambachtsregister;
- 2°) hij die de wijziging van het ingeschrevene niet binnen de bij artikelen 9 en 10 gestelde termijnen aangevraagd heeft.

Wordt gestraft met gevangenisstraf van één maand tot zes maanden en met geldboete van 100 frank tot duizend frank of met één van die straffen alleen, hij die een bij artikel 2 bedoelde bedrijvigheid uitoefent nadat de inschrijving in het ambachtsregister hem geweigerd werd of nadat ze doorgehaald werd.

Blijft de veroordeelde drie dagen na de betekening van een vonnis of een arrest van veroordeling, dat in kracht van gewijsde is gegaan, het hem verboden ambacht verder uitoefenen, dan doet het openbaar ministerie de zegels leggen op het lokaal, waarin het ambacht uitgeoefend wordt, of treft iedere andere gepaste maatregel; de overtreder wordt gestraft met gevangenisstraf van één maand tot zes maanden en met geldboete van 100 frank tot 1.000 frank.

Art. 31.

Wordt gestraft met een geldboete van 100 frank tot 1.000 frank hij die wetens een onjuiste opgaaf voor inschrijving of wijziging doet:

Art. 32.

Wordt gestraft met een geldboete van 26 frank tot 1.000 frank :

- 1°) hij die verzuimt de in artikel 13 bepaalde doorhaling te vorderen;
- 2°) hij die zich plichtig maakt aan een inbreuk op artikel 25.

Art. 33.

Alle bepalingen van boek I van het Wetboek van Strafrecht, onverminderd hoofdstuk VII en artikel 35, zijn van toepassing op de bij deze wet bepaalde inbreuken.

HOOFDSTUK IX.

Fiscale beschikkingen.

Art. 34.

In artikel 59¹, 35°, van het besluit van de Regent van 26 juni 1947 houdende het Wetboek der zegelrechten, gewijzigd bij artikel 46 van de wet van 3 juli 1956, worden

Art. 29.

Les actes de la procédure déclarée non recevable en vertu des articles 27 et 28 interrompent la prescription ainsi que les délais de procédure impartis à peine de déchéance.

Art. 30.

Est puni d'une amende de 26 francs à 1.000 francs :

- 1°) celui qui exerce une activité décrite à l'article 2 pour laquelle il n'est pas immatriculé au registre de l'artisanat;
- 2°) celui qui n'a pas requis d'inscription modificative dans le délai prévu selon le cas par les articles 9 et 10.

Est puni d'un emprisonnement d'un mois à six mois et d'une amende de 100 à 1.000 francs ou d'une de ces peines seulement, celui qui exerce une activité décrite à l'article 2 alors que l'immatriculation au registre de l'artisanat lui a été refusée ou a fait l'objet d'une radiation.

Si trois jours après la signification d'un jugement ou d'un arrêt portant condamnation et coulé en force de chose jugée, le condamné persiste à exercer l'activité artisanale qui lui est interdite, le ministère public fait apposer les scellés sur le local où s'exerce cette activité ou prend toute autre mesure appropriée et le contrevenant encourt un emprisonnement d'un mois à six mois et une amende de 100 à 1.000 francs.

Art. 31.

Est puni d'une amende de 100 à 1.000 francs, celui qui fait sciemment une déclaration inexacte aux fins d'immatriculation ou d'inscription modificative.

Art. 32.

Est puni d'une amende de 26 à 1.000 francs :

- 1°) celui qui omet de requérir la radiation prévue à l'article 13;
- 2°) celui qui se rend coupable d'une infraction à l'article 25.

Art. 33.

Les dispositions du livre premier du code pénal y compris le chapitre VII et l'article 85, sont applicables aux infractions prévues par la présente loi.

CHAPITRE IX.

Dispositions fiscales.

Art. 34.

Dans l'article 59¹, 35°, de l'arrêté du Régent du 26 juin 1947 contenant le Code des droits de timbre, modifié par l'article 46 de la loi du 3 juillet 1956, les mots « et de la

de woorden « en van de wet op het ambachtsregister », ingevoegd na de woorden « van de wet op het handelsregister ».

Art. 35.

In artikel 162, 27°, van het koninklijk besluit n° 64 van 30 november 1939 houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, gewijzigd bij artikel 8 van de wet van 13 augustus 1947 en bij artikel 49 van de wet van 3 juli 1956, worden de woorden « en van de wet op het ambachtsregister » ingevoegd na de woorden « van de wet op het handelsregister ».

Art. 36.

§ 1. — Artikel 268, 5°, van hetzelfde koninklijk besluit, gewijzigd bij artikel 25 van de wet van 12 juli 1960, wordt vervangen door de volgende tekst: « 5° de inschrijving in het handelsregister en in het ambachtsregister ».

§ 2. — Het opschrift van titel III, hoofdstuk I, sectie IV, van hetzelfde koninklijk besluit, wordt door het volgende opschrift vervangen:

« Sectie IV. — Recht van inschrijving in het handelsregister en in het ambachtsregister. »

§ 3. — Artikel 278 van hetzelfde koninklijk besluit, opgeheven door artikel 48 van de wet van 3 juli 1956, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

« Art. 278. — Voor de inschrijvingen in het ambachtsregister wordt geheven:

- » 1° een recht van 100 frank voor elke inschrijving;
- » 2° een recht van 50 frank voor elke wijziging.

» De ambtshalve aangebrachte wijzigingen zijn van het recht vrijgesteld. »

§ 4. — In artikel 280, 1°, van hetzelfde koninklijk besluit, gewijzigd bij artikel 20 van de wet van 16 augustus 1963 tot wijziging van de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister dat een artikel 49bis in de wet van 3 juli 1956 invoegt, wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepaling:

« Deze bepaling is echter niet van toepassing:

- a) op de in artikel 272, laatste alinea, bedoelde uitgften, afschriften of uittreksels;
- b) op de uitgften, afschriften of uittreksels van of uit de in artikel 162, 5°, 6° en 13°, bedoelde akten en vonnissen;
- c) op de uitgften, afschriften of uittreksels van of uit de in artikel 162, 27°, bedoelde akten en vonnissen, met uitzondering van het ambtshalve aan de verzoeker afgegeven of toegezonden afschrift van de opgaaf waardoor een inschrijving of een wijziging van een inschrijving in het handelsregister of in het ambachtsregister wordt verzocht ».

HOOFDSTUK X.

Algemene beschikkingen.

Art. 37.

De bij de wet van 14 december 1910 bepaalde toenjaarse tellingen kunnen door de Minister die bevoegd is

loi sur le registre de l'artisanat » sont insérés après les mots « de la loi sur le registre du commerce ».

Art. 35.

Dans l'article 162, 27°, de l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939 contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, modifié par l'article 8 de la loi du 13 août 1947 et par l'article 49 de la loi du 3 juillet 1956, les mots « et de la loi sur le registre de l'artisanat » sont insérés après les mots « de la loi sur le registre du commerce ».

Art. 36.

§ 1er. — L'article 268, 5°, du même arrêté royal, modifié par l'article 25 de la loi du 12 juillet 1960, est remplacé par le texte suivant: « 5° l'inscription au registre du commerce et au registre de l'artisanat ».

§ 2. — L'intitulé du titre III, chapitre Ier, section IV, du même arrêté royal est remplacé par le suivant:

« Section IV. — Droit d'inscription au registre du commerce et au registre de l'artisanat ».

§ 3. — L'article 278 du même arrêté royal, abrogé par l'article 48 de la loi du 3 juillet 1956, est rétabli dans la rédaction suivante:

« Art. 278. — Il est perçu pour les inscriptions au registre de l'artisanat:

- » 1° un droit de 100 francs pour chaque immatriculation;
- » 2° un droit de 50 francs pour chaque inscription modificative.
- » Les inscriptions modificatives faites d'office sont exemptées du droit. »

§ 4. — Dans l'article 280, 1°, du même arrêté royal, modifié par l'article 20 de la loi du 16 août 1963 modifiant la loi du 3 juillet 1956 sur le registre de commerce, insérant un article 49bis dans la loi du 3 juillet 1956, le deuxième alinéa est remplacé par la disposition suivante:

« Toutefois, cette disposition n'est pas applicable:

- a) aux expéditions, copies ou extraits visés à l'article 272, dernier alinéa;
- b) aux expéditions, copies ou extraits des actes et jugements visés à l'article 162, 5°, 6° et 13°;
- c) aux expéditions, copies ou extraits des actes et jugements visés à l'article 162, 27°, à l'exception de la copie de la déclaration en vue de l'immatriculation ou d'une inscription modificative au registre du commerce ou au registre de l'artisanat, remise ou envoyée d'office au requérant ».

CHAPITRE X.

Dispositions générales.

Art. 37.

Les recensements décennaux prévus par la loi du 14 décembre 1910 peuvent être invoqués par le Ministre ayant

voor het centraal ambachtsregister, aangewend worden tot staving van vorderingen tot verbetering of doorhaling van inschrijvingen.

Art. 38.

De wet van 28 februari 1958 houdende oprichting van het ambachtsregister wordt opgeheven.

HOOFDSTUK XI.

Overgangsbeschikking.

Art. 39.

Het bij artikel 36 bepaalde recht van 100 frank wordt op 75 frank verminderd voor de inschrijvingen welke gevraagd worden ter vervanging van inschrijvingen genomen in toepassing van de wet van 28 februari 1958 op het ambachtsregister en welke bestaan bij de inwerkingtreding van deze wet.

Art. 40.

Met uitzondering van artikel 38 dat op datum van de bekendmaking van deze wet van toepassing is, treedt deze wet in werking op de dag vastgesteld bij koninklijk besluit en uiterlijk op 1 september 1965.

Gegeven te Zarauz (Spanje), 7 september 1964.

le registre central dans ses attributions à l'appui des actions en rectification ou en radiation des immatriculations.

Art. 38.

La loi du 28 février 1958 portant création du registre de l'artisanat est abrogée.

CHAPITRE XI.

Disposition transitoire.

Art. 39.

Le droit de 100 francs prévu à l'article 36 est réduit à 75 francs pour les immatriculations demandées en remplacement d'inscriptions prises en application de la loi du 28 février 1958 portant création du registre de l'artisanat et existant au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi.

Art. 40.

A l'exception de l'article 38 qui est applicable dès la publication de la loi, la présente loi entrera en vigueur à la date fixée par arrêté royal et au plus tard le 1er septembre 1965.

Donné à Zarauz (Espagne), le 7 septembre 1964.

BAUDOUIN.

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Justitie,

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Justice,

P. VERMEYLEN.

*Voor de Minister van Financiën, afwezig,
de Minister, Adjunkt voor Financiën,*

*Pour le Ministre des Finances, absent,
le Ministre, Adjoint aux Finances,*

H. P. DERUELLES.

De Minister van Middenstand,

Le Ministre des Classes Moyennes,

A. DE CLERCK.